

FD.

Stockholms folkskoledirektion (och barnavårdsnämnd)

jämte i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Fredsgatan 9, C.; t. Norr 285 57; sessions-tid: i regel varannan fredag under läse-terminerna kl. 3,15 e. m.

Ända till och med år 1861 skötte var och en av huvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende av de övriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt. Den 27 september 1861 erhöll emellertid Stockholms stad en särskild stadga angående folkundervisningen. Enligt denna stadga skulle folkskoleväsendet i det stora hela utgöra en stadens gemensamma angelägenhet, vars förvaltning handhades dels av en för samtliga folkskolor tillsatt överstyrelse, dels av de territoriella församlingarnas skolråd. Centralisationen har med bibehållande av detta förvaltningsätt blivit än fullständigare genomförd fr. o. m. 1904 genom lagarna angående ändrad lydelse av vissa delar av förordningen om kyrkostämman, kyrko- och skolråd i Stockholm och angående folkskoleväsendet därstädes den 15 maj 1903. Kostnaderna beslutas och utgöras numera på sätt som om kommunalutskylder är stadgat; dock blev från de samtidigt lämnade bestämmelserna om övertagandet å angivna villkor av församlingarnas lokaler för folkskolan undantagen församling, som ej ville ingå på dessa villkor. Undantagsrätten togs endast i anspråk av Klara församling; genom avtal mellan Stockholms stad och Klara församling år 1918 har emellertid numera även Klara folkskolas fastighet övergått i stadens ägo.

Efter inrättandet år 1914 av en statens folkskolöverstyrelse, erhöll den kommunala överstyrelsen för folkskolorna i Stockholm till undvikande av namnförväxling benämningen »*Stockholms folkskoledirektion*».

På framställning av folkskoledirektionen har kungl. maj:t den 13 febr. 1920 medgivit, att Stockholms stad må jämlikt k. kung. den 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting, tillsviada under tio år, räknat från och med den 1 januari 1920, på vissa villkor vara befriad från inspektion av sitt folkskoleväsende genom statens folkskolinspektör, dock att denna befrielse icke skall gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprö-

vande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920 skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms stads konsistorium, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden, en, tillika vice ordförande, av stadskollegiet bland stadskollegiets övriga ledamöter samt återstående tolv ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Konsistorium och stadsfullmäktige kunna och utse supplanter till det antal, som anses erforderligt. Enligt kungl. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Dessa representanter jämte två supplanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombuds-församling (se sid. 155) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen. Enligt § 50 av kungl. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av kungl. maj:t den 19 mars 1920 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 157).

Folkskoledirektionen handhaver dessutom förvaltningen och ledningen av dels de högre folkskolor, som jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 16 juni 1919 från och med höstterminen nämnda är inrättats i Stockholm, och för vilka kungl. maj:t den 6 febr. 1920 fastställt reglemente, dels — i ekonomiskt avseende — den genom kungl. maj:ts beslut den 9 mars 1923 som kommu-

nal mellanskola erkända förutvarande högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning (se vidare sid. 152 och 153).

För den årliga granskningen av direktionens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige fem revisorer.

Direktionen äger (enligt lagen den 29 juni 1908 om ändring av § 4 i lagen ang. folkskoleväsendet i Stockholm) att i särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen med avseende å folkskoleärenden utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta ang. tillämpning av gällande lönereglementen i vissa fall, upplåtelse av skollokaler, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. Fr. o. m. år 1921 har direktionen dessutom uppdragit åt ekonominämnden att handlägga de ärenden ang. barnbespisning, som tidigare varit överlämnade åt särskilda delegerade. I övrigt förbereder nämnden ekonomiärenden, som skola provas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten m. m., där icke sådant uppdragits åt särskild kommitté, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola provas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden samt utser årligen inom sig dels två ombud (jämte suppleanter) att närvara vid lärarprov, dels tre betygskommitterade. (Rörande den för barnavårdsärenden utsedda nämnden se nedan.)

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Församlingens kyrkoherde är ordförande i skolrådet. Övriga ledamöter i skolrådet väljas till lämpligt antal, dock icke understigande fyra, av församlingen å kyrkostämma för två år i sänder. Skolrådet väljer inom sig för varje år en vice ordförande samt inom eller utom sig en kassör.

Församlings skolråd har till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärarbefattningar och ordinarie lärarbefattningar, utfärdar, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m.

Direktionen är tillika barnavårdsnämnd i Stockholm. Med stöd av § 2 i lagen den 13 juni 1902 ang. uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn, sådan denna paragraf lyder genom lag den 25 juni 1909, har direktionen uppdragit handläggningen av i näm-

da lag avsedda ärenden åt en särskild nämnd (barnavårdsnämnd i inskränkt bemärkelse). Denna nämnd fullgör jämväl de i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917 barnavårdsnämnd givna åligganden. Vissa barnavårdsärenden skola dock handläggas av direktionen in pleno. Ang. direktionens verksamhet som barnavårdsnämnd se sid. 166.

Författningar m. m. K. förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 nov. 1863, med senare ändringar (se under Kyrkliga institutioner, avd. 5). Lag angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903, med ändringar den 7 juli 1905, 29 juni 1908, 16 sept. 1918 och 14 febr. 1920. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm den 22 juni 1923. K. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918, med ändringar den 8 april 1921, 13 okt. 1922 och 17 maj 1923. K. stadgan ang. högre folkskolor den 16 sept. 1918, med ändringar den 30 juni 1920 och 8 april 1921. K. instruktionen för folkskoledirektionen den 19 mars 1920, med ändring den 5 nov. 1920. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 22 aug. 1923. Reglemente för kommunala mellanskolan i Stockholm, fastställt av kungl. maj:t den 9 mars 1923. Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av kungl. maj:t den 6 febr. 1920, med ändringar den 29 sept. 1922 och 6 april 1923. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 5 mars 1921. Lag ang. uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn den 13 juni 1902, med ändringar den 25 juni 1909, 6 juni 1919 och 23 april 1920. Lag ang. barn utom äktenskap den 14 juni 1917, med ändring den 11 juni 1920 jämte i samband därmed utfärdade författningar.

Stat år 1924. Utgifter: 17,263,000 kr. (därav att täckas med lånemedel 1,038,000 kr.); inkomster: 4,705,100 kr. (därav statsbidrag 4,254,000 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stads-huset»; träffas i stadshuset tisdagar 2—3 samt övriga vardagar 11—12.

Vice ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(valda en av Stockholms stads konsistorium, se nedan, och övriga av stadsfullmäktige).

*Elldin, H., studieledare.

*Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru.

*Gerdin, E. I., läroverksadjunkt.

*Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.

*Holmdahl, O. S., lektor, stadsfullm.

FD.

Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör.
Lindskog, H. J., kyrkoherde (utsedd av konsistorium).
Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.
Molin, E. W., justitieråd.
*Nordström, A., byggnadsingenjör.
Skålander, O. A., ombudsman, stadsfullm.
*Walin, Ingeborg M., konsulent.
Wallin, H. E., tjänsteman.

Suppleant

(utsedd av konsistorium).

Edquist, C., komminister.

*Lärarpersonalens vid folkskolorna
representanter.*

Härner, Frida M.; Wallerius, L.
Suppleanter: Andersson, Emelie K.; Vide, V.

*Lärarkårens vid fortsättningssko-
lorna representant.*

Nyblom, A.
Suppleant: Palmér, H. Ingegerd.

Sekreterare för folkskolärenden.

Österberg, B. A. E. (se nedan).

Sekreterare för barnavårdsärenden.

Löfving, K. B. E. (se nedan).

**Folkskoledirektionens nämnder och
delegerade.**

Ekonominämnden.

Carlsson, B. A.; Elldin, H.; Larsson, O. E.,
ordf.; Magnuson, P. K.; Nordström, A.

Skolhusnämnden.

Larsson, O. E., ordf.; Magnuson, P. K.; Nord-
ström, A., vice ordf.; Skålander, O. A.; Wal-
lin, H. E.

Delegerade för undervisningsärenden.

Gerdin, E. I.; Holmdahl, O. S.; Larsson, O. E.,
ordf.; Magnuson, P. K.; Walin, Ingeborg M.

Ombud att närvara vid lärarprov.

Gerdin, E. I.; Lindskog, H. J.

Suppleanter: Carlsson, B. A.; Elldin, H.;
Holmdahl, O. S.; Walin, Ingeborg M.

Betygskommitté

(enl. folkskolestadgans § 10 mom. 1).

Gerdin, E. I.; Larsson, O. E.; Lindskog, H. J.

Barnavårdsnämnden.

(Se vidare sid. 166.)

Ordförande.

Molin, E. W., justitieråd.

Övriga ledamöter.

Lindskog, H. J. (självskr. ss. konsistorii repr.),
vice ordf.; Fjällback Holmgren, Karin H.;
Gerdin, E. I.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth
V. M.; Lindhagen, Anna J. J.
Suppleant: Edquist, C. (utsedd av konsistorium).

Folkskoledirektionens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
1923 års räkenskaper och förvaltning).

Forsberg, E. V., direktör, stadsfullm.

Jansson, W. A. W., ingenjör.

Nilsson, C. R., föreståndare.

Pettersson, K. G. A., föreståndare, stadsfullm.

Svenson, A. R., kassör.

Folkskoledirektionens expedition.

Fredsgatan 9, C.; t. Norr 285 57, Norr
240 61; expeditionstid: 10—12 samt 1—3
(lördagar 10—2).

Stat år 1924. Utgifter: 239,070 kr.; inkom-
ster: 400 kr.

Ekonomidirektör (24)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; t. Norr 89 92; träffas 2—3
(lördagar 1—2), under juni—augusti 1—2.

Sekreterare för folkskolärenden

(4,000 kr.).

Österberg, B. A. E.; t. Norr 240 61; träffas i
regel 2,30—3,30 (lördagar 1,30—2,30).

Bokhållare (18).

Göransson, K. H.; t. Norr 113 95.

Bokhållare (15).

Brunius, Augusta Ch.

Kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; t. Norr 9 26; kassan
hålles öppen 10—12 samt 1—3 (lördagar
10—2).

Kontorsskrivare och registrator (11)

Wallander, Karin J. M.; t. Norr 240 61.

Statistiskt biträde (11).

Andersson, Agnes Ch.

Två kontorsskrivare (9), fyra kontorsbi-
träden (5), tre extra biträden (2,100—1,620
kr.).

Byggnadsinspektör

(5,000 kr.).

Ellner, E. A. V.; t. Norr 150 69; träffas å folk-
skoledirektionens lokal i regel måndagar 9
—11 samt onsdagar 1—3.

Värmeledningsinspektör

(700 kr.).

Dahlgren, W.; t. 12 84 (kontoret, Strömsborg,
C.).

Förste vaktmästare (7).

Nilsson, J.

En vaktmästare (6).

Inspektionen över folkskolorna.*Fredsgatan 9, C.; expeditionstider: se nedan.*

Vid övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens och barnavårdsnämndens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även en andre folkskolinspektör samt en fortsättningsskolinspektör, vilka skola närvara vid direktionens sammanträden med uppgift för den förstnämnde att förbereda företrädesvis frågor av pedagogiskt-administrativ natur angående folkskolorna och för den sistnämnde att förbereda frågor angående fortsättningsskolorna och högre folkskolorna. Assistenten biträder i inspektionsavdelningen med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar. Slöjdinspektören och slöjdinspektisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsgöromål tillkommer skolköksinspektisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag inför lärarpersonalen och undervisningskurser befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Instruktioner m. m. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm den 13 febr. 1920. Instruktioner den 25 nov. 1910 för förste och andre folkskolinspektören samt den 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektisen och gymnastikinspektören. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetning.) Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektiser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921.

Stat år 1924. Utgifter: 112,340 kr.

Förste folkskolinspektör (27).

Nordlund, K. (förordn. t. o. m. ^{31/7} 1928); t. 22 78; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 och onsdagar 10—11.

Andre folkskolinspektör (24).

Lidman, C., stadsfullm.; t. Norr 89 93; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 och onsdagar 10—11.

Fortsättningsskolinspektör (24).

Wetterfors, G. P. (t. o. m. ^{30/6} 1923); t. 219 69; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11.

Assistent (19).

Lindberg, A. A.; t. Norr 231 16; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11; dessutom å registret över skolpliktiga barn, Storkyrkoförs: folkskola, Svartmangatan 22, St., tisdagar och fredagar 1—2.

Slöjdinspektör

(7,800 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år; personligt tillägg 700 kr.).

Bergh, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11, t. Norr 150 69; dessutom i slöjdsalen, Storkyrkoförs: folkskola, Svartmangatan 22, St., fredagar 1,30—3.

Slöjdinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11, t. Norr 150 69; dessutom per telefon 7—8 f. m. Kungsh. 32 10.

Skolköksinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Bergström, Gertrud K. A.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30; t. 156 45, Norr 239 82.

Gymnastikinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Falk, Elin; träffas i bostaden Narvavägen 30, Ö.Dj., tisdagar och fredagar 2—3; t. Norr 161 10.

Gymnastikinspektör

(2,000 kr.).

Littorin, B. E., major; träffas i bostaden, Banérgatan 29, Ö.Dj.; onsdagar 6—6,30; t. 732 50, Norr 150 07.

Folkskolans läkarvård.

För undersökning av barn vid Stockholms folkskolor antagas av direktionen medelst förordnande tillsvidare läkare för allmänna undersökningar (skolläkare); och böra dessa läkare helst vara boende var och en inom den församling, för vars skola han är anställd. Dessutom antages nödigt antal specialister för under-

FD. sökning av sjukdomar i öron, näsa, svalg och ögon, ävensom för underlivssjukdomar hos flickorna, varjämte särskild läkare är anställd för biträde med den psykiska vården av de i hjälpklasserna intagna barnen ävensom för verkställande av nödiga undersökningar för intagning i hjälpklasser.

Skolläkare åligger bl. a. att vara närvarande vid barnens inskrivning vid läsårets början, att undersöka nyinskrivna barn, varvid de klena barn, som anses under sin skoltid böra årligen undersökas, å matrikelbladen betecknas genom ordet »läkarekontroll», att varje läsår undersöka dessa barn samt i övrigt de barn, som till honom hänvisas av skolans överlärare, att undersöka barn, som äro föreslagna att sändas till skollovskoloni, att hålla mottagningar i skolan för att meddela föreskrifter rörande de barn, som av överläraren till honom hänvisas för lindrigare invärtes sjukdom, att vid inträffad smittosam sjukdom giva nödiga föreskrifter till hindrande av smittas spridande samt att ägna noggrann uppmärksamhet åt skolans hygieniska anordningar.

Varje av direktionen för undersökning av barn i stadens folkskolor antagen läkare är skyldig att till direktionen lämna skriftlig redogörelse för sin verksamhet under det sist förlutna läsåret samt därvid göra de framställningar och lämna de anvisningar, vartill hans arbete kunnat giva anledning.

Numera äro dessutom för några överlärdirekt anställda två skolsköterskor dels för att biträda vid läkarnas skolundersökningar, dels för att genom besök i barnens hem etc. medverka till och övervaka, att läkarnas ordinationer följas.

Slutligen finnas vid folkskolorna inrättade en klinik för talrubbingar, en ortopedisk klinik samt elva tandkliniker (se nedan).

Instruktioner. Provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden, antagna av folkskoledirektionen den 12 juni 1912. Instruktion för hjälpklassläkaren, antagen av folkskoledirektionen den 2 jan. 1920, med tillägg den 14 dec. 1923. Instruktion för skolsköterska, antagen av folkskoledirektionen den 14 febr. 1919.

Avlöningar m. m. Skolläkare: inalles 57,850 kr. (därav för kommunala mellanskolan och högre folkskolorna 7,850 kr.).

Stat år 1924. Utgifter: 80,350 kr. (Be-
träffande tandkliniker se nedan.)

Läkare vid folkskolorna.

Scholander, C. T. (Storkyrkoförs.); t. Stor-
ängen 61.

Zander, E. W. (Klara förs.); t. 92 06.

Spangenberg, K. G. V. (Kungsholms förs.); t.
337 17, Norr 183 00.

Kjerrulf, H. (Adolf Fredriks förs.); t. 123 90.

Muhl, A. M. (Greta) (Gustaf Vasa och Matteus
förs.); t. 323 81.

Billqvist, O. G. (Jakobs och Johannes förs.); t.
729 08.

Nordgren, R. E. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora
och Oscars förs.); t. 759 84.

Sundell, C. (Katarina och Sofia förs.); t. Söder
330 40.

Nylin, E. W. A. (Maria förs.); t. 10 68.

Hulting, C. G. (Brännkyrka förs.: Liljeholmens
och Blommensbergs distrikt); t. 168 88, Sö-
der 4 09.

Nordenson, A. G. (Brännkyrka förs.: Enskede
och Alvsjö distrikt); t. 69 53, Söder 335 34.

Peyron, J. A. (Bromma förs.); t. 60 77,
Östern. 29 92.

Lönberg, F. U. (för ögonsjukdomar); t. 31 63,
Norr 70 24.

Klingspor, S. W. (Storkyrko-, Klara,
Jakobs och Johannes, Engelbrekts,
Hedvig Eleonora, Oscars samt Bränn-
kyrka förs.); t. 730 83, Norr 97 97. (för sjuk-
domar i

Hægström, A. E. (Kungsh., Ad. Fredr.,
Gustav Vasa, Matteus och Bromma
förs.); t. 745 29. (öron, näsa
och svalg).

Stangenberg, A. E. (Katarina, Sofia och
Maria förs.); t. Norr 264 53.

Wester-Hallberg, M. (Malin) (för underlivssjukdo-
mar hos flickorna); t. 66 03.

Tamm, A. Alfhild (för hjälpklasserna); t. 86 04.

Läkare vid kommunala mellansko- lan och högre folkskolorna.

För avdelningar å Norrmalm:

Zander, E. W. (se ovan) (för manliga elever).
Kjellberg, Gerda E.; t. 749 80 (för kvinnliga
elever).

För avdelningar å Södermalm och i Bränn-
kyrka:

Sundell, C. (se ovan) (för manliga elever).
Muhl, A. M. (Greta) (se ovan) (för kvinnliga
elever).

Två skolsköterskor (2,900 kr.).

Klinik för talrubbingar vid Stock- holms folkskolor.

För att söka lindra och bota talrubbingar
hos barnen vid Stockholms folkskolor öppnades
vårterminen 1914 på enskilt initiativ en klinik
å Norrmalm, till vilken sedermera upplätts lo-
kal inom Klara folkskola. Höstterminen 1917
utvidgades kliniken med en filial för södra stads-
delarna, vilken erhöill lokal i Katarina norra
folkskola. Då kliniken visat sig fylla ett stad-
digvarande behov, har densamma fr. o. m. år
1920 erhållit en fast organisation samt inordnats
under folkskoledirektionen.

Behandlingen pågår under läseterminerna vid
kliniken å Norrmalm måndagar och fredagar kl.
2—3,30 samt vid kliniken å Södermalm tisdagar
och torsdagar kl. 2—3,30.

Föreståndare
(arvode 1,000 kr.).

Tamm, A. Alfild (se ovan).
Två biträden.

Ortopedisk klinik vid Stockholms folkskolor.

Från och med år 1920 är försöksvis upprättad en ortopedisk klinik vid folkskolorna, dels för att omhänderbava de undersökningar, vilka erfordras för hänvisning till hållningsgymnastik, dels för att i övrigt ombesörja undersökningar av sjukdomar eller missbildningar i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvisning till särskild klinisk behandling.

Kliniken hålles under lästerminerna öppen i Adolf Fredriks folkskola tredje onsdagen och andra lördagen i varje månad, i Sofia folkskola andra onsdagen i varje månad och i Högalids folkskola första onsdagen i varje månad.

Föreståndare
(arvode 1,650 kr.).

Asplund, E. G.
En assistent.

Folkskolornas tandkliniker.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1906 anordnades år 1907 en försöks-tandklinik vid Stockholms folkskolor (i Engelbrekts folkskola). Sedermera hava medel anslagits för inrättande av nya kliniker, fr. o. m. höstterminen 1911 i Katarina norra folkskola, fr. o. m. höstterminen 1913 i Adolf Fredriks folkskola, fr. o. m. vårterminen 1920 i Kungsholmens, Enskede (stängd under vårterminen 1923) och Örby folkskolor, fr. o. m. höstterminen 1921 i Högalids och Midsommarkransens folkskolor samt fr. o. m. vårterminen 1923 i Klara, Maria och Blommensbergs folkskolor. Avsikten är att successivt utsträcka den konservativa tandbehandlingen till barn från samtliga folkskolor.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tandkliniker, antagna av folkskoledirektionen den 14 juni 1918.

Stat år 1924. Utgifter: 211,280 kr. (utom rörligt tillägg).

Föreståndare för tandklinikerna
(1,200 kr.).

Hammarlund, H. A. F. (se nedan).

Klara tandklinik.

Klara folkskola, Klara södra kyrkogata 13—15, C.; t. Nerr 215 18; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Dahlén, G. S.

Kungsholms tandklinik.

Kungsholms folkskola, Mariebergsgatan 34, C.; t. Kungsh. 52 60; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17)

(dessutom extra lönetillägg 1,800 kr.).

Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.

Tandläkare (17).

Fischer, E. W.; Erikson, Märta.

Adolf Fredriks tandklinik.

Adolf Fredriks folkskola, Tegnérsgatan 44, Va.; t. Norr 293 96; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Flodberg, Fanny; Norén, A. Emelie H.

Engelbrekts tandklinik.

Engelbrekts folkskola, Valhallavägen 63, Ö.; t. Norr 293 95; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17).

Lundberg, f. von Schulzenheim, E. A. J. E. (Nonny); Stene, N. A.

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Engström, f. Ekwall, Eva M.

Katarina tandklinik.

Katarina norra folkskola, Tjärhovsgatan 15, Sö.; t. Söder 304 94; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Mårtensson, Agnes.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Huss, Ingrid; Lind, Emy M.

Maria tandklinik.

Maria folkskola, Ringvägen 23, Sö.; t. Söder 32 06; kliniktid: 8—4.

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Strandberg, S. O.

Högalids tandklinik.

Högalids folkskola, Reimersholmsgatan 12—16, Sö.; t. Söder 46 53; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Hammarlund, H. A. F. (se ovan); Wadensten, Gullborg L.

Enskede tandklinik.

Enskede folkskola, Enskede; t. Enskede 9 02; kliniktid: 8—1.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Atler-Eskilson, Greta.

FD.

Örby tandklinik.

Örby folkskola, Älvsjö; t. Örby 65; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17)

(dessutom extra lönstillägg 1,800 kr.).

Isacson, f. Aronson, Agda K. S.

Midsommarkransens tandklinik.

Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. Läljeholmen 95; kliniktid: 8—4.

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Blommensbergs tandklinik.

Blommensbergs folkskola, Läljeholmen; t. Gröndal 95; kliniktid: 8—4.

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Stilow-Lundgren, Dagmar E.

Dessutom vid samtliga kliniker inalles nitton biträden (2,520—1,740 kr.).

Stockholms kommunala mellanskola.

Genom kungl. maj:ts beslut den 9 mars 1923 erkändes den fr. o. m. höstterminen 1919 bestående högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning (se nedan sid. 153) såsom kommunal mellanskola, i vilken egenskap skolan åtnjuter statsbidrag fr. o. m. den 1 jan. 1923. Undervisningsplan för skolan fastställdes av skolöverstyrelsen den 26 mars 1923.

Skolan, i vilken både gossar och flickor undervisas, utgör en självständigt organiserad överbbyggnad på folkskolan, utgående från dennas sjätte årsklass. Lärokursen är fyraårig och avslutas med realskolexamen. Den pedagogiska ledningen utövas av en särskild styrelse, bestående av ordföranden i folkskoledirektionen, skolans tjänstgörande rektor samt fyra ledamöter, som jämte tre suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år enligt i skolans reglemente lämnade närmare bestämmelser. Den ekonomiska ledningen och förvaltningen handhåves av folkskoledirektionen. Skolan övervakas därjämte av en inspektor, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte förordnar skolstyrelsen en biträdande föreståndarinna.

Skolan omfattar vårterminen 1924 23 avdelningar (därav 16 bildade och 7 flickavdelningar), av vilka 4 äro förlagda till var och en av Kungsholmens, Adolf Fredriks, Engelbrekts,

Sofia och Enskede folkskolor samt 3 till Höga-lids folkskola. Antalet lärjungar vid skolan är vårterminen 1924 686.

Författningar. K. stadgan för kommunala mellanskolor den 19 nov. 1918, med ändringar den 30 juni och 31 dec. 1920 samt 13 april 1923. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till sådan skola den 19 nov. 1918, med ändringar den 8 juni 1923. K. kung. ang. tillfällig löneförbättring för tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 åt lärarpersonal vid kommunala mellanskolor den 17 maj 1923. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i manlig och kvinnlig slöjd samt handarbete vid kommunala mellanskolor den 31 dec. 1920. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor den 19 nov. 1918, med ändringar den 26 sept. 1921. Reglemente för kommunala mellanskolan i Stockholm, fastställt av kungl. maj:t den 9 mars 1923. Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921 (enl. stadsfullm:s beslut den 28 juni 1923 gällande jämväl för ämneslärare vid kommunala mellanskolan.) Reglemente för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919. Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskola, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1924. Utgifter: 359,250 kr.; inkomster: 154,300 kr. (statsbidrag).

Avlöningar. Rektor. Utöver avlöning som ord. lärare tilläggsarvode 2,500 kr.

Biträdande föreståndarinna. Utöver avlöning som ord. lärarinna tilläggsarvode 600 kr.

Ordinarie ämneslärare. 8 ordinarie ämneslärare, därav 4 manliga och 4 kvinnliga¹⁾: 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, var och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E. o. lärare. 19 e. o. lärare, därav 7 manliga och 12 kvinnliga: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare.

Timlärare. 7 timlärare i läsåmnena, därav 6 manliga och 1 kvinnlig, 37 timlärare i övningsåmnena. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare i läsåmnena samt med 130 kr. för lärare i övningsåmnena (förutom rörligt tillägg).

¹⁾ Fr. o. m. den 1 juli 1924 tillkomma ytterligare 4 ord. ämneslärare vid kommunala mellanskolan, därav 2 manliga och 2 kvinnliga.

Vaktbetjäning m. m. Gemensamt med de folkskolor, till vilka skolan har avdelningar förlagda.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Gerdin, I.** E., läroverksadjunkt; **Larsson, O. E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lidman, C.**, andre folkskolinspektör, stadsfullm., vice ordf.; **Lindhagen, Anna J. J.**, barnavårdsinspektör; **Peterson, Anna C.**, skolföreståndarinna.

Suppleanter: **Holmdahl, O. S.**, lektor, stadsfullm.; **Lindvall, F. E.**, överlärare; **Stendahl, Greta**, flickskollärarinna.

Inspektör.

Nordlund, K., förste folkskolinspektör.

Ang. av stadsfullmäktige utsedda vittnen vid den muntliga prövningen i 1924 års realskol-examen se under avd. 4.

Rektor.

Ölje, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Skånegatan 117, Sö. (rum D. IV: 21), t. Söder 4773, under terminerna, måndagar 2,30—3,30 och torsdagar 8—8,45 f. m.

Biträdande föreståndarinna.

Carlsson, Elsa A.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	4 ¹⁾
Ord. lärarinnor	4 ¹⁾
E o. lärare	7
E o. lärarinnor	12
Manliga timlärare i läsämnen	6
Kvinnliga timlärare i läsämnen	1
Timlärare i övningsämnen	37

S:a lärare och lärarinnor 71

Stockholms högre folkskolor.

Som en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan inrättades fr. o. m. höstterminen 1919 högre folkskolor, för vilka reglemente fastställdes av kungl. maj:t den 6 febr. 1920 och undervisningsplaner godkändes av skolöverstyrelsen den 12 aug. 1920. Dessa högre folkskolor voro ursprungligen av följande typer, nämligen högre folkskola för allmänt medborgerlig bildning med 4 årsklasser och byggd på folkskolans sjuätte klass, högre folkskola för kvinnlig utbildning med 3 årsklasser och byggd på avslutad folkskola, högre folkskola för handelsundervisning, fördelad på två linjer, nämligen en tvåspråkig linje med 3 årsklasser och byggd på folkskolans sjuätte klass samt en enspråkig linje med 2 årsklasser, byggd på avslutad folkskola, samt slutligen högre folkskola för teknisk utbildning, numera med 3 årsklasser och byggd på folkskolans sjuätte klass. Den högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning har år 1923 ombildats till kommunal mellanskola (se ovan). De återståen-

de tre skolorna äro samtliga av yrkesbestämd karaktär. Fr. o. m. höstterminen 1923 har vid högre folkskolan för kvinnlig utbildning upprättats en avslutningsklass med undervisning huvudsakligen i husligt arbete och barnavård, parallell med andra årsklassen. Vid samtliga högre folkskolor anordnas dessutom frivilliga fortsättningskurser för avgångna elever.

Antalet avdelningar inom de högre folkskolorna är vårterminen 1924 47. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1924 utgör inalles 1,285.

Enligt reglementet för Stockholms högre folkskolor skola dessa skolor stå under förvaltning och ledning av folkskoledirektionen, som för den närmare värden och ledningen av skolorna utser särskilda skolstyrelser, en för varje skola. Sådan styrelse skall bestå av, förutom tjänstgörande rektor, fyra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år. Nuvarande ledamöter och suppleanter äro valda för tiden t. o. m. den 31 dec. 1925.

Författningar. K. stadgan ang. högre folkskolor den 16 sept. 1918, med ändringar den 30 juni 1920 och 8 april 1921. K. kung. ang. avlönning åt lärare vid högre folkskola samt statsbidrag till sådan skola den 16 sept. 1918, med ändringar den 28 okt. 1921 och 8 juni 1923. Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av kungl. maj:t den 6 febr. 1920, med ändringar den 29 sept. 1922 och 6 april 1923. Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Reglemente för statens pensionsanstalt för folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919. Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskola, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1924. Utgifter: 734,500 kr.; inkomster: 264,700 kr. (statsbidrag).

Avlöningar. Rektorer. 3 rektorer, en vid vardera av de högre folkskolorna, förutom avlönning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslön 2,500 kr.

Ordinarie ämneslärare. 17 ordinarie ämneslärare, därav 9 manliga och 8 kvinnliga¹⁾ 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1923 vissa fyllnadsersättningar.

¹⁾ Fr. o. m. den 1 juli 1924 tillkomma ytterligare 5 ord. ämneslärare vid högre folkskolorna, därav 3 manliga och 2 kvinnliga.

¹⁾ Se noten å föreg. sida.

FD.

E.o.lärare. 37 e.o. lärare, därav 23 manliga och 14 kvinnliga: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare.

Timlärare. 78 timlärare, därav 46 i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen och 32 i övningsämnen. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare i läs- och skrivämnen samt med 130 kr. (i regel) för lärare i övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Vaktbetjäning m. m. Gemensamt med de folkskolor, till vilka skolornas avdelningar äro förlagda.

Stockholms stads högre folkskola för handelsundervisning.

Högre folkskolan för handelsundervisning omfattar vårterminen 1924 inalles 22 avdelningar, av vilka 8 äro förlagda till Klara, 5 till Matteus, 5 till Sofia och 4 till Maria folkskola. Sammanlagda antalet elever är 584.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Eldin, H.**, studiededare; **Holmblad, D.**, grosshandlare, ordf.; **Nyberg, J.**, lektor vid handelshögskolan; **Wetterlind, J. A.**, grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: **Andrén, J. C.**, specerihandlare; **Månsson, Gertrud K.**, fröken, stadsfullm.; **Nordström, A.**, byggnadsingenjör; **Nyblom, A.**, folkskollärare.

Rektor.

Ehlin, E. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Klara södra kyrkogata 15, C, t. Norr 284 20, under terminerna säkrast måndagar 2—3 och torsdagar 8,20—9 f. m. Expeditionen hålles öppen varje läsdag 2—3.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	5
Ord. lärarinnor	3
E. o. lärare	10
E. o. lärarinnor	6
Timlärare i läs- och skrivämnen	27
Timlärare i övningsämnen	8

Så lärare och lärarinnor 59

Stockholms stads högre folkskola för teknisk utbildning.

Högre folkskolan för teknisk utbildning omfattar vårterminen 1924 11 avdelningar, av vilka 6 äro förlagda till Engelbrekts och 5 till Maria folkskolas byggnader. Antalet elever utgör tillsammans 314.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Almström, K. W.**, disponent; **Hultman, G. H.**, civilingenjör, stadsfullm., ordf.; **Högquist, B. H. F.**, fabrikör; **Magnusson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm., vice ordf.

Suppleanter: **Björklund, C. G.**, journalist, stadsfullm.; **Carlson, O. B.**, civilingenjör; **Myrtin, S. M.**, civilingenjör; **Skålander, O. A.**, ombudsman, stadsfullm.

Rektor.

Pehrson, A. T.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. Norr 284 14, under terminerna säkrast onsdagar 2,45—3,30 e. m., torsdagar 8,30—9 samt å överlärarexpeditionen i Maria folkskola, Ringvägen 23, Sö., efter föregående överenskommelse per telefon.

Lärare.

Ord. lärare	4
E. o. lärare	13
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	7
Timlärare i övningsämnen	3

Så lärare 27

Stockholms stads högre folkskola för kvinnlig utbildning.

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning omfattar vårterminen 1924 14 avdelningar, av vilka 8 äro förlagda till Adolf Fredriks och 6 till Maria folkskola (vid Timmermangatan). Antalet elever utgör inalles 387.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.**, fru, stadsfullm.; **Ramstedt, Eva J. A.**, lektor, vice ordf.; **Schager, H. Ingeborg S.**, föreståndarinnan vid statens skolköksseminarium; **Widerström, Karolina O.**, prakt. läkare, ordf.

Suppleanter: **Bergstrand, Anna-Brita**, lärarinna; **Lindley, f. Jonsson, Elin J.**, fru, stadsfullm.; **Quint, Stina**, redaktör; **Östlund, f. Lundgren, Agda M.**, fru.

Rektor.

Aspman, Maria E.; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång E), Va., t. Vasa 32 67, under terminerna tisdagar 2—3 och torsdagar 8,15—9 f. m. samt i Maria folkskola, Timmermangatan 28, 2 tr., Sö., tisdagar 11,30—12.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärarinnor	5
E. o. lärarinnor	8
Timlärare i läs- och skrivämnen	12
Timlärare i övningsämnen	21

Så lärarinnor 46

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoleledarektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant föräuleda, kunna två eller flera församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis bekostade folkskolor vid barnavårdsnämndens barnhem nr 2, 3, 4 och 5, vid skyddshemmen för gossar å Skrubba och för flickor å Eknäs, vid Sättra barnkoloni samt

vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Boxtorp i Gryts och Hultings församlingar i Södermanlands län.

Varje skolområde utgör ett överlärdistrict. Överläraren har närmaste ansvar för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens överbärande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid av högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie lärare antages av folkskolektionen efter vederbörande skolråds hörande. Besvär över beslut om tillsättning av dylik befattning anföres hos kungl. maj:t i ecklesiastikdepartementet. E. o. lärare antages av direktionen på viss tid, som ej må överstiga ett år. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgåra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgåra tillsammans lärarkollegiets ombuds församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektören, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Alla barn i åldern 7—14 år, vilka icke på annat sätt erhålla motsvarande undervisning, äro pliktiga att deltaga i folkskolans undervisning. Folkskolan i Stockholm omfattar sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom överbäggning på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass. Denna senare skolform är sedan år 1921 organiserad på tre elementärt yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar), en handelslinje (för gossar och flickor) samt en huslig linje (för flickor).

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar à 45 minuter. Lärjungarna i varje klass fördelas i parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio, i folkskolans övriga klasser icke uppgå till mer än fyrtio samt i folkskolans högre avdelning icke uppgå till mer än trettiofem. I årsklasserna 1—3 och, då så anses lämpligt, även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttagas i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinnorna) i regel behåller samma av-

delning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårterminen 1924 till inalles 1,087 med tillsammans 31,798 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se ovan, sid. 153, och beträffande fortsättnings- och ersättningsskolorna se nedan, sid. 157.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen och till lärare och lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enske och Bällstals folkskolor. För dessa hjälpklasser tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för sex årsklasser. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton.

Beträffande skola för bildbara sinnesslöa barn se sid. 166.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna tillgodogöra sig vanlig klassundervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen. Ett antal med lungtuberkulos behäftade skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). För hörselsvaga barn finnas två klasser, den ena förlagd till Klara folkskola och den andra till Katarina norra folkskola.

Undervisning i slöjd, såväl manlig som kvinnlig, meddelas i samtliga årsklasser av folkskolan ävensom i viss utsträckning i folkskolans högre avdelning. Numera erhålla gossarna undervisning i trä-, metall- och pappslöjd samt undantagsvis även i bokbinderi och skomakeri. Flickorna undervisas i handarbeten och annan sömnad.

Undervisning i hushållsgöromål började meddelas första gången 1869, då ett försök gjordes i Storkyrkoförsamlingens folkskola i samband med tillagning av mat åt fattiga skolbarn. Följande år gjordes liknande försök i Hedvig Eleonora och Maria församlingar. Utgifterna bestredos av församlingarna och enskilda. Verksamheten utvecklades raskt och flera församlingar inrättade särskilda skolkökö. År 1899 utfärdade direktionen ett reglemente för Stockholms folkskolors skolkökö. Utgifterna för denna verksamhet bestridas numera av staden, varjämte staten lämnar bidrag till lärarinnornas avlöning. I undervisningen deltaga flickor ur sjunde och åttonde klasserna samt från hjälpklassernas femte och sjätte årsklasser.

Under 1860-talet anlades tvänne skolträdgårdar för Maria och Katarina församlingars skolor; dessas verksamhet nedlades emellertid åter på 1870-talet. Numera finnas två större skolträdgårdar, av vilka den ena, södra trädgård-

FD.

den, som tillkom 1907, är belägen vid Stora Blecktorner och den andra, norra trädgården, inrättades år 1910 vid Solnavägen. Trädgårdarna, som skötas av barnen under lärares ledning, leverera årligen tusentals exemplar av växter för undervisningen i skolorna. Vid sidan av det praktiska arbetet meddelas ungefär en timme i veckan teoretisk undervisning i trädgårdsskötsel. I södra trädgården har uppförts ett växthus, från vilket även under den kallare årstiden tillhandahållas blommande växter för teckningsundervisningen i folkskolorna. I växthuset odlas även krukväxter, som vid lämplig storlek kostnadsfritt eller mot ringa avgift utdelas till folkskolebarnen. Mindre skolträdgårdar finnas även vid flera skolor såväl i den egentliga staden som i Brännkyrka och Bromma församlingar.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksalar, i vilka barnen erhålla undervisning 2 å 3 gånger i veckan. Gymnastikskor tillhandahållas genom direktionens försorg. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda 16 fackutbildade gymnastiklärarinnor. Vid skolorna äro anställda särskilda lekledare för att ordna barnens friluftsspel och idrottsövningar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava upplåtits i parker i skilda delar av staden. I de flesta av skolhusen i den egentliga staden äro inrättade skolbad, och beredes därjämte ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i Stockholms stads bad- och siminrättning (se sid. 72). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i ett stort antal skolor under läsalet anordnad obligatorisk simundervisning för elever, företrädesvis i folkskolans femte klass. På vintern anordnas med bidrag av statsmedel kurser i skidloppning. Under den varmare årstiden förekomma utflykter, dels i staden och dess omgivningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet.

Med anslag av stadsfullmäktige anordnas folkskoleledningen undervisning i instrumentalmusik vid skolor, till vilka blåsinstrument blivit på enskild väg anskaffade. Musikkörer finnes f. n. vid 15 skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen har under de senaste åren (fr. o. m. år 1923 med anslag av staden) genom svenska skolmuseets (se under avd. 4) försorg anordnats föreläsningar av skolfilm.

Under senare år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägläda från folkskolan afgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämmd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrivs i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoleledktionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar

rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna.

År 1907 grundlades lärarbibliotek vid de olika folkskolorna. Dessa bibliotek, till vilka stadsfullmäktige för år 1924 anslagit 10,000 kr., äro i allmänhet inrymda i de skolhus, där överlärarna hava sina expeditioner, och uppdelade i en referensavdelning med uppslagsböcker för studier på platsen och en låneavdelning för hemlån. Bibliotekens omfattade den 31 dec. 1923 inalles 19,679 band. För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd sammanhängande föreläsningkurser (jfr sid. 279) och utdelas kommunala restestipendier. Dessutom beredes varje år tillfälle för ett begränsat antal lärare att deltaga i de av centralförbundet för nykterhetsundervisning anordnade sociala och hygieniska sommarkurserna (jfr sid. 285).

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, till vilka stadsfullmäktige för år 1924 anslagit 33,300 kr. Deras sammanlagda bokantal uppgick den 31 dec. 1923 till 64,695 band. För de särskilda bibliotekens bokbestånd den 31 dec. 1923 redogöres nedan under de olika skolorna. Genom anordnande under vintern av s. k. »läsaftnar» i skolorna har man berett barnen tillfälle till mer ostörd läsläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur.

För elever i folkskolans högre avdelning och folkskolans påbygggnader anordnas regelbundet föredrags- och musikafnarn, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas.

Bespisning av fattiga skolbarn på församlingars, donationers och enskildas bekostnad har sedan länge förekommit i folkskolan. Den omfattar numera såväl frukost- som middagsbespisning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoleledktionen att anordna bespisningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet av vilka barn, som äro i behov av skolbespisning, tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoleledktionen, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium. För lokalkommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespisningen deltagande skolbarn utgjorde höstterminen 1923: i middagsbespisningen 3,271, varav 116 betalande, och i frukostbespisningen 551, varav 56 betalande.

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 22 aug. 1923. Instruktion för överlärare vid Stockholms stads folkskolor, utfärdad av [folkskoleöverstyrelsen] den 7 mars 1911. Be-

stämmelser angående handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning den 16 sept. 1918, med ändringar den 28 okt. 1921 och 8 juni 1923. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnena vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 20 febr. och 7 juni 1922. Avlöningsbestämmelser för småskollärarinnor vid Stockholms folkskolor i Brännkyrka och Bromma församlingar, antagna av stadsfullmäktige den 15 juni 1921. Reglemente för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. d. den 31 dec. 1919. Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskola, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1924. För folkskolorna: utgifter 10,597,565¹⁾ kr., inkomster 3,883,100 (därav 3,804,500 kr. statsbidrag); för folkskolelokaler: utgifter 4,465,358 kr. (därav till ny- och ombyggnader att täckas med lånemedel 1,038,000 kr.); inkomster 246,975 kr.

Avlöningar m. m. Överlärare. 19 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslön 3,000 kr. samt ett ålders-tillägg å 600 kr. efter fem års tjänstgöring.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 213 lärare och 784 lärarinnor samt 28 småskollärarinnor (därav en vid Sättra barnkoloni). Storkyrkoförsamlingen²⁾: 4 lärare, 12 lärarinnor. Klara församling: 5 lärare, 13 lärarinnor. Kungsholms församling: 24 lärare, 103 lärarinnor. Adolf Fredriks församling: 15 lärare, 58 lärarinnor. Gustav Vasa församling: 8 lärare, 24 lärarinnor. Matteus församling: 11 lärare, 40 lärarinnor. Jakobs församling: 5 lärare, 16 lärarinnor. Johannes församling: 8 lärare, 34 lärarinnor. Engelbrekts församling: 12 lärare, 44 lärarinnor. Hedvig Eleonora församling: 3 lärare, 16 lärarinnor. Oscars församling: 6 lärare, 20 lärarinnor. Katarina församling: 23 lärare, 92 lärarinnor. Sofia församling: 15 lärare, 55 lärarinnor. Maria församling: 29 lärare, 116 lärarinnor. Brännkyrka församling: 35 lärare,

114 lärarinnor samt 20 småskollärarinnor. Bromma församling: 10 lärare, 27 lärarinnor och 7 småskollärarinnor. — Varje lärare 4,500 kr., varje lärarinna 3,600 kr.; dessutom tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för ordinarie lärare och å 360 kr. för ordinarie lärarinnor. Varje småskollärarinna 2,700 kr. samt tre ålderstillägg, efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 300 kr.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 22 e. o. lärare, var och en 3,600 kr., 67 e. o. lärarinnor (därav 2 biträdande), var och en 3,300 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnena. 50 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 17 lärare i teckning, 13 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång: var och en 3,600 kr., 44 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,510 kr. jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålderstillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. Två yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre ålderstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnena. 21 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 3 e. o. lärare i teckning, 3 e. o. lärare i sång, 18 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 3 e. o. lärarinnor i gymnastik, var och en 3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

36 e. o. lärare i manlig slöjd: 3,800 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 15,000 kr. Lektidare, tillsammans: 9,000 kr.

Särskild undervisning: 45,000 kr.

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp (500—200 kr. per år förutom dyrtidstillägg).

Vaktbetjäning m. m. 25 vaktmästare¹⁾: lönegrupp 7. 19 värmeledningsskötare²⁾: lönegrupp 7. 19 badskor: lönegrupp 2. 4 extra badskor²⁾: 1,860—1,440 kr. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

Fortsättnings- och ersättningsskolorna.

Från och med höstterminen 1920 hava jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 upprättats obligatoriska fortsättningsskolor i enlighet med bestämmelserna i kungl. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918.

¹⁾ Av dessa äro 3 vaktmästare vid Brännkyrka och Bromma folkskolor tillika värmeledningsskötare.

²⁾ Därav en gemensam för samtliga skolor.

¹⁾ I denna summa äro medräknade utgifterna för läkarvården och tandklinikerna (se ovan).

²⁾ På grund av vakanser o. d. överensstämma siffrorna ang. lärarpersonalens fördelning å de olika församlingarna ej fullständigt med de nedan under de olika skolorna lämnade uppgifterna.

FD.

Kursen i fortsättningsskolan skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 å 7 timmar i veckan. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels och företrädesvis av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro tillsvidare upprättade följande utbildningslinjer:

För gossar: fortsättningsskola för 1) järnmanufaktur 2) träindustri 3) elektroteknik 4) grafisk industri a) boktryckeri b) bokbinderi 5) handel 6) musik 7) allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete 2) sömnadsarbete 3) grafisk industri (bokbinderi) 4) handel 5) musik 6) allmän utbildning. Dessutom meddelas frivillig undervisning i engelska åt fortsättningsskolans elever.

Antalet lärjungar utgör vårterminen 1924 tillsammans 1,762, därav i de yrkesbestämda fortsättningsskolorna 1,212 och i de allmänna 550. Lärjungarna äro fördelade på 98 avdelningar, förlagda till de särskilda folkskolorna (se nedan).

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande färdighetsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava från och med höstterminen 1920 upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. Antalet lärjungar utgör vårterminen 1924 tillsammans 390, fördelade på 27 avdelningar.

Författningar. K. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 med ändringar den 8 april 1921, 13 okt. 1922 och 17 maj 1923. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 3 mars 1921. K. kung. ang. statsbidrag till avlöande av lärare vid fortsättningsskolan den 16 sept. 1918, med ändringar den 19 juni 1919, 7 juli 1921, 15 juni 1922 och 8 juni 1923.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 127,000 kr. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme under omkring 32 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårterminen 1924 inalles 17 undervisningsavdelningar med 525 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Svartmangatan 22, St., med 13 klassrum, den andra vid Skärgårdsgatan 6, St., med 6 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 2,437

band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 926 band.

Församlingens skolråd.

Stortorget 1, St.

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde, självskr. ordf.; **Bergenzorn**, J. A., källarmästare; ***Brandel**, R. A., komminister; **Creutz**, J. W., assurancesdirektör; ***Hellström**, L. G., grosshandlare; **Johansson**, B. G., rotaman; ***Lund**, C. J., skräderiidkare, stadsfullm., vice ordf.; **Mörner**, f. Murray, A. M. (Alma), folkskollärarinna; ***Nilsson**, A. F. L., bankvaktmästare.

Suppleanter: ***Adolfsson**, G. A., privatdetektiv; **Axelsson**, Lilly M., fröken; **Dahlström**, K. W., skräddarmästare; ***Jordman**, E., övermaskinist; **Lundbom**, J. E., urfabrikör; ***Mårtensson**, J. L., materialförvaltare; **Pettersson**, f. Johansson, Ida A. O., fru; *en vakant.

Sekreterare.

Gyllensvärd, G. V., f. d. registrator; t. Söder 3 08.

Överlärare.

Karlsson, L. V.; t. Norr 142 70; träffas å exp. Svartmangatan 22, St., alla undervisningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	4
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	12
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	8

Så lärare och lärarinnor 27

Vaktmästare (7).

Jansson, V. E.

En baderska (2).

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårterminen 1924 inalles 23 undervisningsavdelningar med 677 skolbarn. Skolan är inrymd i nya skolhuset vid Klara södra kyrkogata 13 & 15, C., och innehåller 30 klassrum förutom ett antal rum för speciella skoländamål. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 3,120 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,165 band.

Till Klara folkskola äro vidare förlagda 5 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 80 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 8 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Klara östra kyrkogata 8, C.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde, självskr. ordf.; ***Dahlén**, G. S., tandläkare; ***Lindskog**, F., överlärare; **Magnusson**, A. E., byggmästare, stadsfullm., vice ordf. och kassör; **Ståhlberg**, J. A. A., zinketsare; **Törnberg**, A. O. O:son,

förste reparatör; *Widerström, Karolina O.,
prakt. läkare.

Sekreterare.

Romare, P. B., aktuarie; t. 771 50.

Överlärare.

Lindskog, F.; t. Norr 193 07; träffas å exp. Klara
södra kyrkogata 13 & 15, C., alla undervis-
ningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar
och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 14
Lärare i övningsämnen 4
Lärarinnor i övningsämnen 8

S:a lärare och lärarinnor 31

Vaktmästare (7).

Andersson, K. W.

En värmeledningsskötare (7), en ba-
derska (2).

Kungsholms församlings folkskola.

Kungsholms församlings folkskola räknar
vårterminen 1924 inalles 132 undervisningsavdel-
ningar med tillsammans 3,832 skolbarn. Skolan är
fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Marie-
bergsgatan 34, C., med 89 klassrum, den andra
vid Hantverkaregatan 17, C., med 12 klassrum.
Dessutom finnas vid Kungsholmsgatan 92, C.,
två skolkök och en bespisningsanstalt. Skol-
biblioteket omfattade den 31 dec. 1923 5,022
band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid sam-
ma tid 1,357 band.

Vid Kungsholmens folkskola finnas vidare 11
avdelningar av fortsättningsskolan med tillsam-
mans 206 elever samt 4 avdelningar av ersätt-
ningsskolan med 59 elever.

Till skolan äro dessutom förlagda 4 avdel-
ningar av den kommunala mellanskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Parmmätaregatan 3, C.

Larsson, C. V., kyrkoherde, självskr. ordf.;
Davidson, J. A. L., komminister, vice ordf.;
Eön, O. B. L., verkställare; *Forsell, M. M.
L. (Maja), skolkökslärarinna; Holm, J. A., me-
tallarbetare; *Karlsson, A. F., järnarbetare;
*Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare; *Wing-
borg, F. A., redaktör; Åström, A. E., undervis-
ningsråd.

Suppleanter: Widsjö, f. Widström, Ellen B.,
fru; *Bergström, J. I., spårvägsman; *Fahlcrantz,
J. P. N:son, handelsarbetare; Hermansson, K.
T. E., vaktmästare.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., kamrerare; t.
Norr 235 26.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; t. Kungsh. 3 04; träffas å exp.
Mariebergsgatan 34, n. b., C., alla läsdagar
7,30—8,30 f. m., måndagar och torsdagar
12,45—2 samt måndagar 5,15—5,45, t. Norr
193 04, och därjämte å exp. Hantverkaregatan
17, C., tisdagar 12,45—1,15, t. Norr 107 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 24
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 99
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 4
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 7
Lärare i övningsämnen 8
Lärarinnor i övningsämnen 27

S:a lärare och lärarinnor 169

Vaktmästare (7).

Zallhagen, K. E.

Två värmeledningsskötare (7), två ba-
derskor (2).

Adolf Fredriks församlings folkskola.

Adolf Fredriks församlings folkskola är uppde-
lad på två skolhusbyggnader, en vid Tegnérsgatan
44—46, Va., och en vid Saltmätaregatan 2, Va.

Folksskolhuset vid Tegnérsgatan 44—46 har
65 klassrum, skolhuset vid Saltmätaregatan 2
12 klassrum. Skolan räknar vårterminen 1924
inalles 73 undervisningsavdelningar med tillsam-
mans 2,146 skolbarn. Skolbiblioteket omfatta-
de den 31 dec. 1923 3,939 band. Skolans lärar-
bibliotek omfattade vid samma tid 1,025 band.

Vid Adolf Fredriks folkskola finnas vidare 5
avdelningar av fortsättningsskolan med tillsam-
mans 88 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 4 avdel-
ningar av den kommunala mellanskolan och 8
avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Kammakaregatan 30, Va.

Hasselrot, C. R., kyrkoherde, självskr. ordf.;
*Asplund, Olga H., folkskollärarinna; Gagner, H.
Marie-Louise Ch., seminarielektor; Johannes-
son, E. A. V., justerare; Rosenberg, J. O., f. d.
professor, vice ordf.; Rudner, A. E., möbel-
snickare; *Sjöström, f. Viktorsson, A. Maria
C., fru; *Sternner, J. L., överlärare; *en vakant.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., auditör; t. Norr 245 46.

Överlärare.

Sternner, J. L.; träffas å exp. Tegnérsgatan 44—46,
Va., t. Norr 169 14, alla läsdagar 7,45—8,30
f. m. ävensom måndagar och torsdagar 1,30—2
samt å exp. Saltmätaregatan 2, Va., t. Norr
169 16, lördagar 11,45.

FD.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	14
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	55
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	10
Lärarinnor i övningsämnen	20

S:a lärare och lärarinnor 104

Vaktmästare (7).

Pettersson, G. M.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, Va., räknar vårterminen 1924 35 skolavdelningar med tillsammans 1,107 barn, därav 9 avdelningar undervisas på eftermiddagen efter 1,15. Skolhuset har 26 klassrum. Den 31 dec. 1923 funnos i skolbiblioteket 2,478 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,134 band.

Till Gustav Vasa folkskola äro vidare förlagda 1 avdelning av fortsättningsskolan med 15 elever samt 2 avdelningar av ersättningskolan med tillsammans 40 elever.

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 63, Va.

Hallberg, H. E., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Andrén, O., överlärare; Engqvist, C. E., posttjänsteman; Hallström, K. L. F., snickare; Lagerqvist, A. V., läroverksadjunkt; *Lundbergh, G. H., grosshandlare, vice ordf.; *Löfgren, A., sekreterare; Rudberg, T. A., lektor; *Östlund, f. Lundgren, Agda M., fru.

Sekreterare.

Falkenberg, A. C. M., frih., kanslissekreterare; t. 788 99.

Överlärare.

Andrén, O.; t. Norr 193 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, Va., varje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen m. m. 24	
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 50

Vaktmästare (7).

Pettersson, E. V.

En värmeledningsskötare (7).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1924 inalles 54 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,703 skolbarn. Skolan är

belägen vid Norrtullsgatan 18, Va., och har 48 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 3,870 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,045 band.

Vid Matteus folkskola finnas vidare 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 115 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 5 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 92, Va.

Berglund, A. A. T., kyrkoherde, självskr. ordf.; Ahlberg, K. J., direktör; *Carli, E. J., överlärare, vice ordf.; *Danielsson, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm.; Ferm, A. V., snickare, stadsfullm.; Forsell, J. A. Sson, expeditionsförrare, kassör; *Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru.

Suppleanter: *Ahlén, Hj., förrådsförvaltare; *Eriksson, E. G., pianoarbetare; Kampf, A. F., snickare; Larsson, E. A., chaufför; *Norén, G. E., läroverksadjunkt; Wollert, E. A., förrådsförmän.

Sekreterare.

Edman, P. V., rådman; t. 737 04.

Överlärare.

Carli, E. J. (t. o. m. ³⁰/1924); t. Norr 180 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18, n. b., Va., varje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	12 ¹⁾
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	41
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 66¹⁾

Vaktmästare (7).

Strömbäck, T. G.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1924 inalles 63 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,870 skolbarn. Skolan är fördelad på fyra skolbyggnader, en vid Brunnsgatan 11, C., med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 53, Va., med 28 klassrum, en vid Ynglingagatan, Va., med 12 klassrum och en å Skeppsholmen, Ö.Dj., med 1 klassrum. Tre avdelningar undervisas i skolhuset Valhallavägen 76, Ö. Den 31 dec. 1923 omfattade skolbiblioteket i Johannes folkskola 3,260 band och skolbiblioteket i Jakobs

¹⁾ Därav en med tjänstgöring som föreståndare vid Bixtorps barnhem.

folkskola 1,401 band. Johannes folkskolas lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,092 band och Jakobs 770 band.

Till Johannes folkskola äro vidare förlagda 5 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 114 elever och 2 avdelningar av ersättningsskolan med 46 elever.

Jakobs församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Jakobsgatan 4, C.

Andræ, S. E. J., kyrkoherde, självskr. ordf.; Hedén, Clara C. H., fröken; *Jonsson, G. A., pastoratsadjunkt; *Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.; Reuterskiöld, C. B., major; *Sehardt, Elisabeth, fröken; Sjögren, P. A., ingenjör.

Sekreterare.

Aizelius, A. C. A., rådman; t. Brevik 77.

Överlärare.

Lindvall, F. E.; t. Norr 193 06; träffas å exp. Roslagsgatan 53, n. b., Va., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2 och i skolhuset vid Brunnsgatan 11, C., t. Norr 169 15, fredagar kl. 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 16
Lärare i övningsämnen 2
Lärarinnor i övningsämnen 2

S:a lärare och lärarinnor 25

Vaktmästare (7).

Söhr, O.

Johannes församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Kammakaregatan 12, Va.

Öhman, K., kyrkoherde, självskr. ordf.; Alfvén, K. A., prakt. läkare; Hjorth, J. E., direktör, vice ordf.; *Johansson, K., möbelsnickare; *Lorén, S. G. L., redaktör; Nilsson, M. G., möbelsnickare; *Wassberg, A., f. d. överlärare.

Suppleanter: *Andersson, f. Andersson, Gerda A., fru; Kruse, Ellen C. Ch., f. d. skolföreståndarinna; Lindgren, K. J. O:son, snickare; *Lundborg, N., förrädsarbetare; Nyblom, A., folkskol-lärare; *Söhr, O., vaktmästare.

Sekreterare.

Engellau, I. L., advokat; t. 97 49.

Överlärare.

Lindvall, F. E. (se Jakobs förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 33

E. o. lärare i läs- och skrivämnen 2
Lärare i övningsämnen 3
Lärarinnor i övningsämnen 10

S:a lärare och lärarinnor 55

Vaktmästare (7).

Ek, N. A.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Engelbrekts församlings folkskolor.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skolråd.

Östermalmsgatan 67, Ö.

Arbin, E. V., vice pastor, självskr. ordf.; Branzell, A., överlärare, vice ordf.; Carlsson, J. A., måleriärbetare; Janson, E. J. (Emy), folkskollärarinna; *Lindblom, K. A., rektor; *Wallin, H., undervisningsråd, kassör; *Westermärk, F. J. E., professor emer.

Suppleanter: *Fagerström, J., byggmästare; *Lundmark, C. T., handlande; Larsson, L. O., utmätningsman; Holge, C. F., läroverkslärare; Lundh, E. V. R., maskinist; *Rosengren, Ester M., lärarinna.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 105 94.

Folkskolan vid Valhallavägen.

Folkskolan räknar värsterminen 1924 inalles 44 undervisningsavdelningar med 1,247 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 76, Ö., och har 57 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 3,429 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,072 band.

Vid Engelbrekts folkskola finnas vidare 4 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 89 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med 33 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 3 avdelningar från Johannes överlärardistrikt, 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan samt 6 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Branzell, A. (t. o. m. ³⁰/₆ 1924); t. Norr 110 29 träffas å exp. Valhallavägen 76, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., måndagar och torsdagar 1,30—2 samt tisdagar i skolan vid Värtan 12,45—1,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 36
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 1
Lärare i övningsämnen 8
Lärarinnor i övningsämnen 12

S:a lärare och lärarinnor 64

FD.

Vaktmästare (7).

Hagberg, A. S.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Folkskolan vid Värtan.

Folkskolan vid Värtan räknar vårterminen 1924 inalles 15 undervisningsavdelningar med 435 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och har 11 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 1,180 band. Lärarbiblioteket omfattade vid samma tid 602 band.

Överlärare.

Branzell, A. (t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1924); t. Norr 68 13; träffas å exp. tisdagar 12,45—1,15. Övriga mottagningstider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	11
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	3

Så lärare och lärarinnor 20

Vaktmästare (7).

Åström, P.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskolor.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tillsvidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö.Dj., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, Ö.Dj., som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolorna räkna vårterminen 1924 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,376 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 28 klassrum; skolhuset vid Linnégatan 37¹⁾ har 13 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum. Hedvig Eleonora och Oscars församlingars skolbibliotek omfattade den 31 dec. 1923 4,800 band och lärarbiblioteket 1,624 band.

Till Hedvig Eleonora folkskola är vidare förlagd en avdelning av fortsättningsskolan med 22 elever.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Jungfrugatan 7 B, Ö.

Källander, A. J., kyrkoherde, självskr. ordf.; Fåhræus, G. R., rektor, vice ordf.; *Hedman, C. E., möbelsnickare; *Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru; Larsson, C. F., direktör, kassör; Löfgren, B. G., direktör; Nordgren, R. E., överläkare; *Nylund, S. J., undervisningsråd; *Schultén, O. W., grosshandlare.

¹⁾ Detta skolhus disponeras f. n. för inkvartering av husvilla.

Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare hos lantbruksstyrelsen; t. 216 22.

Överlärare.

Stålfelt, P. E.; t. Norr 192 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö.Dj., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte måndagar och torsdagar 1,30—2 samt i Djurgårdens folkskola fredagar 12,45—1,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	16
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	5

Så lärare och lärarinnor 25

Oscars församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Fredrikshovsgatan 3, Ö.Dj.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Bjurström, O. V., linjeförman; Gezelius, A., apotekare, stadsfullm.; *Göranson, J. F., byggmästare; Sandberg, K. L. E., undervisningsråd; Wennerholm, O. T. H., vice häradshövding, vice ordf. och kassör; *Wetterling, f. Högström, Ida M., fru.

Sekreterare.

Törnell, E. R., f. d. kansliesekreterare; t. 770 68.

Överlärare.

Stålfelt, P. E. (se Hedvig Eleonora förs. folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	6
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	20
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	7

Så lärare och lärarinnor 39

Vaktmästare (7).

Westrén, S. J. E. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

Högborgsgatan 15, Sö.

Landquist, C. A. E., kyrkoherde, självskr. ordf.; Andersson, E. T., bryggeriarbetare, stadsfullm.; *Beier, R. E., elektriker; Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm.; Danielson, H., folkskollärare; Eriksson, K. A. R., möbelsnic-

kare; **Gyberg**, P. J., pastoratsadjunkt; ***Lindqvist**, Elin E. S., fröken; ***Lundberg**, Ester H. A., fröken, kassör; ***Mattelin**, K. G. K., överpostiljon; ***Thunell**, J. W., byggmästare.

Sekreterare.

Lundwall, S. A., advokat; t. 33212, Norr 12 12.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1924 inalles 42 undervisningsavdelningar med 1,255 skolbarn. Skolan är belägen Tjörhovsgatan 15 & 17, *Sö.*, och har 37 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 2,873 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,080 band.

Vid Katarina norra folkskola finnas vidare 4 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 100 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med 25 elever.

Överlärare.

Lange, O.; t. Söder 135 05; träffas å exp. Tjörhovsgatan 15, *Sö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	34 ¹⁾
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	2
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 50¹⁾

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. L.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2), en portvakt (900 kr.).

Katarina södra överlärardistrikt.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1924 inalles 73 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,296 skolbarn. Skolan är belägen vid Värmdögatan 2, *Sö.*, och är fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 16 klassrum och nya skolhuset med 47 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 5,621 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,098 band.

Vid Katarina södra folkskola finnas vidare 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 121 elever samt 2 avdelningar av ersättningsskolan med tillsammans 22 elever.

Överlärare.

Vakant, *tjef.* **Bergqvist**, J. A.; t. Söder 30209; träffas å exp. Värmdögatan 2, *Sö.*, nya skolhuset,

¹⁾ Därav en med tjänstgöring som föreståndarinna vid barnavårdsnämndens barnhem vid Stora Blecktornet.

alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	14
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	57
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	18

S:a lärare och lärarinnor 96

Vaktmästare (7).

Dahlberg, E. R.; **Franzén**, B.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Sofia församlings folkskola.

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117, *Sö.*, räknar vårterminen 1924 inalles 68 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,867 barn och innehåller 70 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 3,717 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 948 band.

Till Sofia folkskola äro vidare förlagda 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 154 elever samt 5 avdelningar av ersättningskolan med tillsammans 73 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan och 5 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Borgmästaregatan 11, *Sö.*

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, självskr. ordf.; ***Adamson**, J. R., ingenjör, kassör; **Andersson**, J. G., järnarbetare; **Eriksson**, O. H., statistikförrare; ***Höijer**, E. J., byråchef; ***Johansson**, K. V., filare; **Svenson**, A. R., kassör; ***Tengelin**, K. A. H., tjänsteman, stadsfullm.; **Wihlander**, A. G., överlärare, vice ordf.

Sekreterare.

Wibelius, O. G. S., sekreterare i skolöverstyrelsen; t. 788 32.

Överlärare.

Wihlander, A. G.; t. Söder 313 38; träffas å exp Skånegatan 117, *Sö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	15
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	54
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	3
Lärare i övningsämnen	6
Lärarinnor i övningsämnen	22

S:a lärare och lärarinnor 100

FD.

Vaktmästare (7).

Frisk, A. R.

En värmeledningsskötare (7), en bader-
ska (2).

Maria församlings folkskolor.

Maria församling bildar fr. o. m. den 1 juli
1921 två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Eklund, K. A., kyrkoherde, självskr. ordf.; Ander-
son, C. W., maskinarbetare; *Edberg, Ingrid M.,
lärarinna; Johansson, A. R., assistent; Lid-
man, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.;
*Lindegren, A. G., tjänsteman; *Molin, O. E.,
kommunister, vice ordf.; Pettersson, A. G.,
metallarbetare; Rissén, Hj. R., tullkassör; *Ry-
dén, O. B., överlärare, kassör; *Wickberg,
T. W., tullöveruppsyningsman.

Sekreterare.

Masreliez, K. V., rådman; t. 96 69.

Maria överlärardistrikt.

Maria folkskola räknar vårterminen 1924 in-
alles 93 undervisningsavdelningar med tillsam-
mans 2,780 skolbarn. Skolan är fördelad på
tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, Sö.,
med 59 klassrum och de båda övriga vid Timmer-
mansgatan 28, Sö., med 26 klassrum. Dessutom
finnes på senare platsen en särskild mindre
byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum.
Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 6,225
band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid sam-
ma tid 1,577 band.

Vid Maria folkskola finnas vidare 12 avdel-
ningar av fortsättningsskolan med tillsammans
181 elever och 2 avdelningar av ersättningssko-
lan med 19 elever.

Dessutom äro här inrymda 15 avdelningar av
den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Rydén, O. B.; t. Söder 302 10; träffas å exp.
vid Ringvägen, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30
f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—
2,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28,
Sö., t. Söder 135 06, onsdagar 10,30—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	18
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	71
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	2
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	17

S:a lärare och lärarinnor 115

Vaktmästare (7).

Säfvelin, P. J. (skolan vid Ringvägen); Regn-
ström, C. A. (skolan vid Timmermansgatan).

En värmeledningsskötare (7), två bader-
skor (2).

Högalids överlärardistrikt.

Högalids folkskola räknar vårterminen 1924
61 undervisningsavdelningar med tillsammans
1,749 barn. Skolhuset, som blev färdigt att
tagas i bruk höstterminen 1921, är beläget Rei-
mersholmsgatan 12—16, Sö., och innehåller 50
klassrum. Dessutom finnas lokaler för en fri-
luftsskola med plats för 25 bröstklena barn.
Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 2,131
band och skolans lärarbibliotek vid samma tid
551 band.

Till Högalids folkskola äro vidare förlagda
3 avdelningar av fortsättningsskolan med till-
sammans 57 elever och 2 avdelningar av ersät-
tningsskolan med 21 elever.

I skolhuset finnas dessutom 3 avdelningar av
den kommunala mellanskolan (se ovan).

Överlärare.

Steenberg, K.; t. Söder 45 70; träffas å sko-
lans exp. Reimersholmsgatan 12—16, Sö., alla
läsdagar kl. 7,45—8,30 f. m. samt månda-
gar och torsdagar kl. 1,15—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	11
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	46
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	4
Lärare i övningsämnen	6
Lärarinnor i övningsämnen	15

S:a lärare och lärarinnor 82

Vaktmästare (7).

Carlsson, E. J.

En värmeledningsskötare (7), en bader-
ska (2).

Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka bildar från den 1 juli 1918 fyra
överlärardistrikt, *Enskede*-, *Älvsjö*-, *Lilje-
holmens* och *Blommensbergsdistrikten*.

Församlingens skolråd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, självskr. ordf.;
*Andersson, P., folkskollärare, stadsfullm., vice
ordf.; *Granlund, S. J. R. W., kamrerare; Gä-
bel, M., disponent, kassör; Lantz, W. G.
Gson, tulltjänsteman; *Larsson, J. L., verk-
tygsarbetare; Lindberg, J. A., hallbiträde;
*Lindblom, K. A., järnarbetare; *Nilsson, H.
S., faktor; Sandberg, C. A. Json, förman;
Wiberg, f. Lundberg, Ingrid V., fru.

Suppleanter: Ekborg, C. J., tulltjänsteman;
*Eriksson, J. G., ingenjör; *Gustafsson, E. F.,
arbetare; Hagelqvist, K. E., boktryckare;
*Isacson, f. Aronson, Agda K. S., tandläkare;
*Kullman, J. O., måleriarbetare; Lejon, K. G. O.,
metallarbetare; Lindgren, f. Johansson, Emma

A., fru; *Pettersson, A. E., stationskarl;
Sandberg, S. O., arrendator.

Sekreterare.

Öström, J. N. H., bitr. fattigvårdsinspektör; t.
Liljeholmen 3 89.

Enskede överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Enskede och Gubbängen, vilka vårterminen 1924 räkna 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,266 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 1,444 band. Lärarbiblioteket omfattade vid samma tid 501 band.

Till Enskede folkskola äro vidare förlagda 4 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 52 elever.

Dessutom finnas här 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan (se ovan).

Överlärare.

Edman, E. A.; träffas å exp. i Enskede folkskola alla lösdagar 7,45—8,30 f. m. samt dessutom måndagar och torsdagar 1,30—2; t. Enskede 10 62.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	26
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	3
Småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	9
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 62

Vaktmästare (7).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Älvsjö överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga (kyrkskolan), Örby, Långbrodal och Södertörn, vilka vårterminen 1924 räkna 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,229 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 1,874 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 568 band.

Vid Örby skola finnas vidare 2 och vid Långbrodal 1 avdelning av fortsättningsskolan med tillsammans 59 elever.

Överlärare.

Granér, C. T.; träffas å exp. i kyrkskolan alla lösdagar 7,45—8,30 f. m., t. Örby 1 27; i skolan i Långbrodal måndagar 1,30—2, t. Älvsjö 5 56; i skolan i Örby torsdagar 1,30—2, t. Örby 25.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	29

E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	6
Småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 55

Vaktmästare och värmelednings-skötare (7).

Andersson, T. (Örby skola); Olofsson, C. J. (Långbrodals skola).

En baderska (2), en extra baderska (1,440 kr.).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs, Johannisdals och Sättra skolor, vilka vårterminen 1924 räkna 54 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,632 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 2,218 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 660 band.

Vid Blommensbergs folkskola finnas dessutom 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 137 elever och en avdelning av ersättningsskolan med 11 elever.

Överlärare.

Wahlström, A. T.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg alla lösdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte måndagar och torsdagar 1—1,30, t. Gröndal 65.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	29
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	6
Småskollärarinnor	10
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 66

Vaktmästare (7).

Hellman, O. Hj. (Blommensbergs skola).

En värmeledningsskötare (7), en extra baderska (1,650 kr.).

Liljeholmens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Liljeholmens, Årsta och Midsommarkransens skolor, vilka vårterminen 1924 räkna 49 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,330 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1923 1,632 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 349 band.

Till Liljeholmens folkskola äro vidare förlagda 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 108 elever och en avdelning av ersättningsskolan med 20 elever.

Överlärare.

Kjellberg, A. G.; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla lösdagar 7,45—8,30 f. m., ävensom måndagar och torsdagar 1—1,30, t. Liljeholmen 4 01 och 4 81.

FD. Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	11
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	28
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	8
Småskollärarinnor	4
Lärarinnor i övningsämnen	8

Sa lärare och lärarinnor 60

Vaktmästare (7).

Olsson, P. O. (Midsommarkransens skola).

En värmeledningsskötare (7), en extra vaktmästare, en baderska (2).

Bromma församlings folkskolor.

Församlingens skolor äro belägna vid Bromma kyrka, i Bällstalund, Alvik och å Lilla Essingen, den senare i förhyrd lokal. Dessutom hava fr. o. m. år 1917 tillkommit en provisorisk skola å Stora Essingen samt fr. o. m. höstterminen 1922 en skola i Äppelviken.¹⁾ I dessa skolor undervisas värsterminen 1924 inalles 1,476 barn, fördelade på 56 undervisningsavdelningar. Skolbiblioteken omfattade den 31 dec. 1923 2,024 band (varav i kyrkskolan 352, i Bällstalund 663, i Alvik 789 och å Lilla Essingen 220). Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 535 band (varav 201 i Bällstalund och 334 i Alvik).

Vid Bromma folkskolor finnas dessutom 6 avdelningar av fortsättningsskolan (4 i Bällstalund och 2 i Alvik) med tillsammans 97 elever samt en avdelning av ersättningsskolan med 6 elever.

Församlingens skolråd.

Svensson, M. T. K., kyrkoherde, själskr. ordf.; Hedvall, A. G., folkskollärare, vice ordf.; Koch, C. O., lektor; *Larson, N. G., byggnadsingenjör; *Lindkvist, F. S., timmerman; Plahn, J. H., skomakeriarbetare; *Wickman, f. Johansson, Laura K., fru.

Suppleanter: Andersson, A., chaufför; Andersson, A. J., expeditiönsvakt; *Andersson, J. A., vaktmästare; Cederblom, f. Fahlstedt, H. J. Carolina, skolföreståndarinna; *Nilsson, A. D., tryckeriföreståndare; *Winberg, E. G., stenhuggare.

Sekreterare.

Larsson, L. Hj., f. d. kommunalkamrerare; t. Ulvsunda 10.

Överlärare.

Sandström, A. T. V.; träffas å exp. i Alviks skola alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—2, t. Ulvsunda 26; å exp. i Bällstalunds skola fredagar 12—1, t. Bromma 22.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 9

¹⁾ Nya skolbyggnader äro dessutom under uppförande i Alvik och Smedslätten.

Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	26
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	13
Småskollärarinnor	7

Sa lärare och lärarinnor 56

Vaktmästare och värmeledningsskötare (7).

Rydhammar, C. O. (Bällstalunds skola).

Vaktmästare (7).

Johansson, J. A. (Alviks skola).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2), en extra baderska (1,440 kr.).

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1923 skall fr. o. m. höstterminen 1924 i Stockholm upprättas en skola för bildbara sinnesslöa barn i enlighet med av folkskoledirektionen framlagt förslag. Skolan skall anordnas som externat, d. v. s. eleverna skola antingen bo i hemmen eller ock — där hemmen befinnas i uppfostringshänseende olämpliga — genom skolans försorg inackorderas i andra hem. Vid sinnesslökolan skall undervisning meddelas åt ett 40-tal barn, vilka komma att dit överflyttas dels från folkskolornas hjälpklasser (se sid. 155), dels från föreningens för sinnesslöa barns vård anstalt vid Slagsta (se sid. 260), vareft f. n. ett antal i Stockholm hemmahörande sinnesslöa barn erhålla uppfostran. Vid skolan, som till en början kommer att omfatta tre å fyra avdelningar, skola anställas en föreståndarinna och tre å fyra lärarinnor, samtliga utbildade vid sinnesslöseminarium, samt dessutom tiulärare för gosslojden.

Till verksamheten utgår statsbidrag med 95 kr. per lästermin för varje barn, som under nästföregående termin deltagit i undervisningen.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folkskoledirektionen att vara styrelse för skolan.

Författningar. K. kung. den 24 okt. 1919 ang. understöd av statsmedel åt anstalter för bildbara sinnesslöa m. fl., med ändringar den 9 okt. 1922 och 24 april 1923.

Stat år 1924. Utgifter: 30,250 kr.; inkomster: 3,800 kr. (statsbidrag).

Styrelse.

Folkskoledirektionen.

Personal.

Ännu ej tillsatt.

Barnavårdsnämnden.

Hamngatan 36, 1 tr., C.; telefoner och expeditionstid: se nedan.

Enligt lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn skall i varje skoldistrikt finnas en barnavårdsnämnd, vilken det åligger att taga

vård om dylika barn under femton år, som vistas inom distriktet. I Stockholm är Stockholms folkskolektion barnavårdsnämnd, men direktionen har med få undantag uppdragit beslutanderätten i hithörande ärenden åt en särskild nämnd (barnavårdsnämnden i inskränkt bemärkelse). Barnavårdsnämnden utser årligen för de tolv distrikt, vari staden delats, till sitt biträde kretsombud, antingen bland sina egna ledamöter eller ock bland andra män eller kvinnor, vilka nitälska för ungdomens uppfostran. Kretsombuden samt folkskolinspektören äga att närvara vid barnavårdsnämndens sammanträden och att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten. Barnavårdsnämndens ledamöter och kretsombud böra hava uppmärksamhet därå, att barn ej må bliva försummade i sedligt avseende eller vanartas, samt, om sådant förekommer, därom göra anmälan hos nämnden. Sådan anmälan må ock göras av någon statens eller kommunens myndighet eller ock av ämbets- eller tjänsteman, vilken i denna sin egenskap erhållit kännedom om förhållanden, som föranleda till anmälan. Finner barnavårdsnämnden anmält barn vara i sedligt avseende försummat, skall nämnden tilldela dem, vilka det åligger att hava barnet vanart, en allvarlig förmaning att bättre uppfylla sina uppfostringsplikter. Visar barnet vanart, skall nämnden tilldela det en allvarlig varning och, om sådant anses gagneligt, jämväl föreskriva, att barnet skall inom viss tid och i ojäviga vittnens närvaro tilldelas lämplig åga. Då barnavårdsnämnden beslutit någon av dessa åtgärder, bör densamma jämväl uppdraga åt viss person (tillsyningsman) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Nämnden äger att i vissa fall skilja barnet från hemmet att för vård och uppfostran till annan överlämnas. När omhändertaget barn hunnit den ålder och nått den stadga, att det anses kunna i tjänst eller yrke anställas, skall nämnden söka bereda barnet lämplig anställning och tillse, att det erhåller nödig utrustning. Utöver det kalenderår, under vilket barnet fyller sexton år, bör gottgörelse för dess vård och uppfostran i enskilt hem eller barnhem icke utfästas av nämnden. För gottgörelse, som utfästes i strid häremot, äger rätt till ersättning icke rum. Barnavårdsnämnden bör övervaka de barns uppförande och uppfostran, som till enskilt hem eller barnhem av nämnden överlämnats.

Barnavårdsnämnden i Stockholm har för tillgodoseende av barnavården inrättat fem barnhem, i vilka mottagas barn, som enligt beslut av nämnden blivit skilda från sina hem för att intagas i barnhem (se nedan). Barnhemmen nr 1 och 3 (se nedan) äro tillika upptagningsanstalter för sådana barn, som skola överlämnas till enskilt hem eller till andra uppfostringsanstalter.

Genom lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap har barnavårdsnämndens uppgift blivit

väsentligen utvidgad. Nämnda lag stadgar, att för varje barn utom äktenskap skall av barnavårdsnämnden förordnas lämplig man eller kvinna till barnavårdsman. Förordnandet meddelas, så snart nämnden mottagit anmälan om den blivande moderns havandeskap eller erhållit kännedom om barnets födelse. Barnavårdsmanens allmänna uppgift anges i lagen vara »att bistå modern med råd och upplysningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behöfver tillvaratas». Särskilt åligger honom att sörja för, att barnets börd fastställs och att barnet tillförsäkras underhåll, varjämte han skall biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgörande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Barnavårdsmanenskapet är närmast tänkt såsom ett oavlönat förtroendeuppdrag, åtaget av personligt intresse för modern och barnet, men i större samhälle kan det ej undvikas att härför jämväl anställa ett antal avlönade män eller kvinnor (jfr nedan).

Över barnavårdsmanens verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmanen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Nämnden åligger att årligen granska av barnavårdsmanen förda anteckningar och räkenskaper. Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörande av dess ovannämnda åligganden har anställts en särskild inspektör för barnavårdsmanen. För att i öfrigt äga tillgång till lämpliga personer att fungera såsom barnavårdsmän, i fall där frivilliga krafter icke stå till förfogande, har nämnden anställt ett antal personer med fast avlönning, vilka tänkts skola huvudsakligen ägna sig åt ifrågasvarande verksamhet. Vid sidan härav tillämpas under år 1924 ett nytt avlönningssystem, enligt vilket ersättning utgår med visst belopp per fall. Sådan ersättning utgår dock i regel endast till den, som under ett år mottager ett 50-tal barnavårdsmanuppdrag.

Härjämte hava svenska fattigvårdsförbundets i Stockholm arbetande barnavårdsbyråer (se ovan samt å avd. 4) åtaget sig nämndens uppdrag att mottaga anmälningar om havandeskap, varom förmäles i 14 § av ovannämnda lag, och förklarat sig villiga att, jämte underrättelse till nämnden om skedd anmälan, tillika till barnavårdsman föreslå någon för det särskilda fallet lämplig och villig man eller kvinna, där sådan står byrån till buds.

Utom sina ovan angivna uppgifter har nämnden att i äktenskapsmål och adoptionsärenden på domstols begäran avgiva yttrande rörande vederbörandes lämplighet såsom barnafostrare. Nämnden äger därjämte bl. a. befogenhet att för adoptivbarn föra talan om hävande av adoptivförhåll-

FD. lande samt att i visst fall hos domstol göra anmälan om förordnande av god man för bevakande av barns rätt vid talan om dess börd.

Från och med år 1920 har barnavårdsnämnden fått sitt verksamhetsområde ytterligare utvidgat därigenom, att det nyinrättade skyddshemmet för flickor samt det från fattigvårdsnämnden till folkskoledirektionen överflyttade skyddshemmet för gossar å Skrubba blivit ställda under dess förvaltning.

Lagar m. m. Lag angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn den 13 juni 1902 med ändringar den 25 juni 1909, 6 juni 1919 och 23 april 1920. K. kung. ang. statsbidrag till uppfostringsanstalter för vanartade och i sedligt avseende försummade barn den 13 juni 1902 med ändringar den 19 juni 1919 och 14 dec. 1923. Lag om barn utom äktenskap den 14 juni 1917 med ändring den 11 juni 1920. Kungl. kung. ang. föreskrifter om barnavårdsmans verksamhet och tillsynen därå den 23 nov. 1917. Instruktion för kretsombud och tillsyningsmän, antagen av barnavårdsnämnden den 19 januari 1920. Reglemente för barnavårdsnämndens barnhem, fastställt av folkskoledirektionen den 13 juni 1923. Instruktioner för vissa befattningshavare vid barnavårdsnämndens barnhem, fastställda av folkskoledirektionen den 13 juni 1923.

Stat år 1924. Utgifter: 527,140 kr.; inkomster: 80,525 r. (därav statsbidrag 18,500 kr.).

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Se ovan sid. 148.

Sekreterare och föredragande

(4,000 kr.).

Löfving, K. B. E.; träffas måndagar och fredagar 8,30—9,30 f. m. samt onsdagar 7—8 e. m.; t. Norr 46 14.

Barnavårdsnämndens expedition.

Hamngatan 36, C.; telefoner: se nedan; expeditionstid: 10—12 samt 1—3 (lördagar 10—2).

Avd. I (för ärenden rörande vanartade och i sedligt avseende försummade barn).

T. 69 52, Norr 46 14.

Sekreterare.

Löfving, K. B. E. (se ovan).

Kontorsskrivare (11).

Brunius, Elin A.

En kontorsskrivare (7), ett skrivbiträde (4), ett vaktmästarbiträde (1,440 kr.).

Avd. II (för ärenden rörande barn utom äktenskap).

T. Norr 227 (registret); Norr 190 61 (barnavårdsmännen).

Anmälningar om havandeskap, enligt lagen om barn utom äktenskap, kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, å svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyråer: Triewaldsgränd 3, St.; t. 21 98, Norr 29 54; expeditionstid: alla dagar, utom lördagar, 10—12 (15 juni—15 sept. endast måndagar och torsdagar); kommunalhuset, Liljeholmen (för Brännkyrka); t. Liljeholmen 14; expeditionstid: måndagar och torsdagar 9—11.

Inspektör för barnavårdsmännen (19).

Ström, T. W.; träffas 10—12; t. 69 24.

Kassör (2,400 kr.).

Sandstedt, E. Margit O.; t. 236 46; kassan hålles öppen 10—12, 1—3 (lördagar 10—2).

Tjugu barnavårdsmän (11), sjutton extra barnavårdsmän, därav en med halv tjänstgöring (3,360—2,700 kr.), en kontorsskrivare (7), tre extra biträden (1,860—1,620 kr.), en extra vaktmästare (2,100 kr.).

Barnavårdsnämndens kretsombud

(125 kr.; dessutom 11 kr. för varje undersökning).

Storkyrkoförsamlingen och Klara församling.

Brandel, R. A., komminister; Prästgatan 18, St.; t. Norr 235 50.

Kungsholms församling.

Davidson, J. A. L., komminister; Parmmästaregatan 1, C.; t. Kungsh. 1 82.

Adolf Fredriks och Gustav Vasa församlingar.

Lindgren, J., komminister, utn. kyrkoherde; Karlbergsvägen 7, Va.; t. Norr 152 14.

Matteus, Jakobs och Johannes församlingar.

Wassberg, A., f. d. överlärare; Roslagsgatan 57, Va.; t. 834 53.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru, stadsfullm.; Värtavägen 14, Ö.Dj.; t. 770 68.

Katarina och Sofia församlingar.

Wærn, C. (Lilli), fröken; Katarina v. kyrkogata 4, Sö.; t. Söder 316 25.

Maria församling.

För östra kretsen (öster om Ringvägen): **Cleberg, J. P.,** tf. inspektör vid allm. barnhuset; Badstugatan 39, Sö.; t. Söder 38 04.

För västra kretsen (väster om Ringvägen):
Nilsson, N. U., pastoratsadjunkt; Hornsgatan
100, Sö.; t. Söder 28 24.

Brännkyrka församling.

För 32. roten utom Örby villastad: Edman, E.
A., överlärare; Rundvägen 15, Enskede; t.
Enskede 8 88.

För 33. roten: Lindskog, H. J., kyrkoherde;
Solberga, Älvsjö; t. Älvsjö 1 02.

För 34. roten samt Örby villastad: Sandberg,
C. A. J:son, förman; Falkvägen, Älvsjö; t.
Älvsjö 6 02.

Bromma församling.

Magnusson, K. G., överingenjör; Äppelviken; t.
Äppelviken 25.

Barnavårdsnämndens barnhem nr 1.

Roslagsgatan 57 (Bellevue), Va.; t. 68 87.

Detta barnhem, som öppnades den 19 februari 1904, är avsett för icke vanartade flickor och mindre gossar och har 23 platser.

Föreståndarinna (7).

Elfström, Ragnhild C.

Läkare
(550 kr.).

Sebardt, C.

En vaktmästare (7), två sköterskor (2),
en kokerska (II a), en städerska (I c).

Barnavårdsnämndens barnhem nr 2.

Södermannagatan 47 (Lilla Blecktornet),
Sö.; t. 92 54.

Detta barnhem, som öppnades den 5 september 1904, är avsett för äldre gossar och har 26 platser.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).
Dalborg, M.

Läkare
(325 kr.).

Klingberg, A. F.

En husmoder (2,400 kr.), en vaktmästare
(7), en kokerska (II a), en städerska (I c).

Barnavårdsnämndens barnhem nr 3.

Södermannagatan 55 A (Stora Blecktornet),
Sö.; t. Söder 302 08.

Detta barnhem, som öppnades år 1906, är
avsett för äldre flickor och har 15 platser.

Föreståndarinna

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,200 kr.).
Lundgren, Anna.

Läkare
(325 kr.).

Nilsson, Ada K.

En slöjdlärarinna (4), en kokerska (II a),
ett biträde (I d).

Barnavårdsnämndens barnhem nr 4.

Solhem, Spånga; t. Spånga 5 18.

Detta barnhem, som öppnades den 1 juli 1918, är avsett för yngre, i sedligt avseende försummade eller i mindre grad vanartade gossar och har 28 platser. Hemmet kommer att upphöra den 1 okt. 1924, varvid de där intagna gossarna skola överflyttas till barnhemmet nr 5, där ökat utrymme beretts.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Claësson, J. V.

En husmoder (1,680 kr.), en biträdande
lärarinna (lön som småskollärarinna), en vaktmästare (2,160 kr.), en kokerska (II a), en städerska (I c).

Barnavårdsnämndens barnhem nr 5.

Eolshäll, Liljeholmen; t. Petersberg 3.

Sedan kungl. maj:t den 30 aug. 1918 återkallat sitt erkännande av alkoholistanstalten Eolshäll såsom allmän alkoholistanstalt, togs densamma, enligt beslut av stadsfullmäktige, i anspråk av barnavårdsnämnden den 1 okt. s. å. Fr. o. m. år 1921 har egendomen Eolshäll definitivt överflyttats från nykterhetsnämndens till barnavårdsnämndens förvaltning. Anstalten användes såsom barnhem för äldre gossar och har 36 platser.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Andersson, B. A.

En husmoder (1,680 kr.), en vaktmästare (2,160 kr.), en trädgårdsmästare (2,400 kr.)
en kokerska (II a), en städerska (I c).

Stockholms stads skyddshem för gossar å egendomen Skrubba.

Skrubba, Stockholm 4; t. Skarpnäck 3.

Skyddshemmet vid Skrubba daterar sig i sitt nuvarande skick från år 1896, då de å den vid Tjärhovsgatan befintliga uppfostringsanstalten omhändertagna vanartiga gossarna blevo flyttade till den för ändamålet inköpta egendomen Skrubba i Brännkyrka församling.

Skyddshemmet, som tidigare under benämningen »uppfostringsanstalten vid Skrubba» sorterade

FD.

under fattigvårdsnämnden, har fr. o. m. år 1920 överflyttats till folkskoledirektionen, sedan kungl. maj:t den 29 aug. 1919 på framställning av stadsfullmäktige godkänt detsamma som skyddshem enligt lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn. Dess ändamål är att i enlighet med bestämmelserna i nämnda lag till kristlig vård och uppfostran mottaga vanartade gossar från Stockholms stad, vilka enligt beslut av stadens barnavårdsnämnd skola till uppfostringsanstalt överlämnas. Skyddshemmets styrelse, som utgöres av ordförande och två andra ledamöter jämte två suppleanter, utses av barnavårdsnämnden för två år i sänder. Styrelsen utser inspektör för skyddshemmet. Detta förestås av en utav styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen så väl av gårdens och anstaltens förvaltning som av gossarnas undervisning och uppfostran, och som för detta ändamål bör dels själv kunna undervisa i något ämne, dels besitta sådan praktisk erfarenhet i lantmannagöromål, att han kan förestå egendomens jordbruk. Undervisningen i övrigt, densamma som meddelas i folkskolan, besörjes av examinerade folkskollärare jämte yrkeslärare. Anmälan om barns intagande göres skriftligen hos styrelsen och skall vara åtföljd av prästbetyg, skol- och läkarebetyg samt barnavårdsnämndens beslut om dess intagande. Skyddshemmet får mottaga högst 60 gossar. Enligt k. kung. den 19 juni 1919 ang. statsbidrag till uppfostringsanstalter för vanartade och i sedligt avseende försummade barn utgår till skyddshemmets verksamhet statsbidrag med 200 kr. per år för varje i hemmet intagen skyddsling.¹⁾

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads skyddshem för gossar å egendomen Skrubba den 29 augusti 1919. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse den 24 jan. 1921 och 2 mars 1922.

Stat år 1924. Utgifter: 139,710 kr.; inkomster: 41,779 kr. (därav statsbidrag 7,000 kr.).

Styrelse.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Neumüller, O. E.,** direktör, vice ordf., inspektör och kassaförvaltare.

Suppleanter: **Molin, O. E.,** komminister; **Walin, Ingeborg M.,** konsulent.

Protokollsförare

(275 kr.).

Göransson, H. P. (se nedan).

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 1 april 1924 anslagit 285,300 kr. för om- och tillbyggnad av skyddshemmet.

Föreståndare (19).

Göransson, H. P.; träffas säkrast 9—11.

Predikant

(550 kr.).

Swensson, S. E.

Läkare

(450 kr.).

Hulting, C. G.

Två *ämneslärare* (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), sju *yrkeslärare* (8), en *vaktförman* (8), en *husmoder* (6), en *kokerska* (III a), ett *köksbiträde* (I b).

Dessutom för egendomens skötsel en *ladugårdsförman* (2,400 kr.) och två *drängar* (1,700 kr.).

Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs.

Eknäs, Enköping; t. Upplands Vallby 3.

Vid sammanträde den 2 juni 1919 beslöt stadsfullmäktige inköpa egendomen Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län till skyddshem för flickor. Egendomen, belägen vid Mälaren, har en areal av omkring 28 har åker och 30 har skog. Enligt av kungl. maj:t den 7 aug. 1919 fastställt reglemente har skyddshemmet till ändamål att i enlighet med bestämmelserna i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn till kristlig vård och uppfostran mottaga vanartade flickor från Stockholms stad, vilka enligt beslut av stadens barnavårdsnämnd skola till uppfostringsanstalt överlämnas.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en av barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av tre ledamöter med två suppleanter. Styrelsen utser för varje kalenderår en inspektör. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomen utövas av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 skyddslingar, vilka inom hemmet beredas folkskoleundervisning och tillfälle till övningar i sådant praktiskt arbete, som kan främja deras duglighet för självförsörjning, sedan de lämnat skyddshemmet. De första skyddslingarna intogs den 2 juli 1919.

Till verksamheten utgår ett årligt statsbidrag av 200 kr. för varje i hemmet intagen skyddsling.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs den 7 augusti 1919.

Stat år 1924. Utgifter 57,817 kr.; inkomster: 29,521 kr. (därav statsbidrag 5,000 kr.).

Styrelse.

Gerdin, E. I., läroverksadjunkt, ordf.; **Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.,** fru, stads-

fullm., inspektör; **Quint**, Stina, redaktör, vice ordf.

Suppleanter: **Wahlberg**, E. G. M., jordbrukskonsulent; **Hellström**, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru.

Sekreterare.

Löfving, K. B. E. (se ovan sid. 168).

En *redogörare*.

Föreståndarinna

(3,300 kr.).

Heaster, Ester C.

En *folkskollärarinna* (3,000 kr.), en *lärarinna i lanthushållning* (2,700 kr.), en *lärarinna i hushållsgöromål* (2,400 kr.), en *lärarinna i kvinnlig slöjd* (2,400 kr.).

Dessutom för gårdens skötsel två *jordbruksarbetare*.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

Högbergsgatan 43, Sö.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i stadshuset, C., i regel andra tisdagen i varje månad under läse-terminerna.

Stadens yrkesskolor (se vidare nedan) sorterade till en början under folkskoleledningen, men den 19 nov. 1917 beslöt stadsfullmäktige upprättande av en fristående nämnd för ledningen av desamma, nämligen Stockholms stads yrkesskolenämnd, för vilken instruktion fastställdes av kungl. maj:t den 31 dec. 1917. I samband med den kommunala omorganisationens genomförande år 1920 upphävdes emellertid denna instruktion. I dess ställe utfärdade kungl. maj:t endast den 19 mars 1920 en särskild föreskrift rörande sammansättningen av yrkesskolenämnden, som samtidigt erhöi den förändrade benämningen Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse. Då särskild instruktion alltså saknas, är k. stadgan för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921 t. v. direkt normerande för styrelsens verksamhet.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse har till uppgift att handhåva förvaltningen av stadens lärlings- och yrkesskolor och att handlägga därmed sammanhängande ärenden, ävensom att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av den kommunala yrkesskoleundervisningen samt handhåva förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres av lärlings- och yrkesskolornas rektor (se nedan). Förste folkskoleinspektören eller den tjänsteman, som folkskoleledningen vid förfall för honom utser, äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Överinseendet över de särskilda lärlings- och yrkesskolorna kan styrelsen överlämna åt nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor, minst tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärlings- och yrkesskolestyrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Dessa nämnder äga att enligt de föreskrifter, lärlings-

och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälans.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärlings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skolenämnders inseeende av en rektor (yrkesskoleledaren), utsedd av skolöverstyrelsen efter förslag av lärlings- och yrkesskolestyrelsen. För att under yrkesskoleledaren utöva ledningen av vissa skolgrupper äro gruppchefständer antagna av lärlings- och yrkesskolestyrelsen. Övrig personal antages och entledigas även av styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolenämnden. Instruktioner för å lärlings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

För granskning av styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer med två suppleanter.

Uppsikt över lärlings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektör.

Författningar. K. maj:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921. K. kungörelse ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning den 4 nov. 1921, med ändring den 13 okt. 1922. Kungl. brev den 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads lärlings- och yrkesskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 31 dec. 1919. Reglemente för Stockholms stads verkstadsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 23 dec. 1919. (Ang. fortsättningskoleväsendet m. m. se under folkskoleledningen.)

Stat år 1924. Utgifter: 749,000 kr.; inkomster: 242,400 kr. (därav 219,200 kr. statsbidrag).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Andersson, G. K. K., yrkesskoleledare (se nedan).

- *Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.
 *Danielsson, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm.
 Eklund, J. M., målarmästare.
 Jacobsson, G. L., direktör.
 Pehrsson, J. P., förtroendeman, stadsfullm.
 *Tengelin, K. A. H., tjänsteman, stadsfullm.

Sekreterare

(3,000 kr.).

Robach, E. C.; Fredsgatan 9, C.; t. 29 30,
 Norr 89 92; träffas 2—3, under juni—augusti 1—2.

Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
 1923 års räkenskaper och förvaltning).

Cervin, N. H., skräddarmästare, stadsfullm.

Linde, N., förtroendeman.

Schreuder, F., fabriksidkare.

Suppleanter:

Plahn, J. H., skomakeriarbetare.

Wassén, C., disponent.

Styrelsens expedition.

Högbergsgatan 43, Sö.; t. 162 33, Söder
 133 99, Söder 139 33; expeditionstid: 10—5.

Yrkesskoldirektör

(12,000 kr.).

Andersson, G. K. K.; Högbergsgatan 43, Sö.;
 t. 162 33, Söder 133 99; mottagningstid: tis-
 dagar, torsdagar och fredagar 1—2.

Bokhållare (18).

Lindeberg, A. A. R.; kassakontoret hålles öppet
 10—12 och 1—3.

Assistent (13).

Hellman, G. A.

Kontorsskrivare och registrator (7).

Lagerqvist, Greta.

Två kontorsbiträden (5), en kontorsvakt-
 mästare (6).

Stockholms stads lärlings- och yrkes- skolor.

Expedition: Högbergsgatan 43, Sö.; t. 162 33, Söder 133 99, Söder 139 33. Be-
 träffande de olika skolornas förläggning
 se nedan.

I en till stadsfullmäktige ingiven skrivelse
 hemställd Stockholms arbetareförening år 1900,
 att stadsfullmäktige måtte befordra inrättandet
 av yrkesskolor. Denna framställning avlogs, men
 en samtidigt av folkskolinspektören C. G. Bergman
 väckt motion om frågans utredande genom en
 kommitté vann 1901 fullmäktiges bifall. Kom-
 mittén avgav sitt betänkande år 1906. I ytt-
 rande över detta anslöt sig folkskoleledningen
 till ett av förste folkskolinspektören F. von
 Schéele avgivet förslag till lösning av yrkesskole-

frågan, som i mycket avvek från kommitterades,
 och vari organisationen av yrkesskolorna i
 München begagnats som förebild. Detta för-
 slag följdes i allt väsentligt i stadsfullmäktiges
 beslut år 1911, enligt vilket yrkesskolor med
 kostnadsfri undervisning upprättades fr. o. m.
 hösten 1912 i egendomen Repslagaregatan 24.
 Skolorna ställdes [t. o. m. 1917] under folk-
 skoledirektionen, som för handläggning av
 hithörande ärenden inom sig utsåg en yrkes-
 skolenämnd (jfr ovan sid. 172), varjämte för
 varje skola tillsattes en särskild styrelse. Till
 en början inrättades en mekanisk verkstadsskola,
 en möbelsnickarskola och en klädsömnadsskola.
 Undervisningen i dessa skolor meddelades en dag
 i veckan och omfattade utom yrkesutbildning
 även meddelande av kunskaper i modersmålet,
 räkning, varu- och verktygskänedom, hälso- och
 samhällslära m. m. Fem nya skolor av endagstyp-
 en inrättades sedermera successivt, nämligen en
 elektrisk montörskola, en smedskola, en rörlägs-
 garskola, en bleck- och plåtslagarskola samt en
 skola för lannesömnad. Alla dessa skolor voro
 treåriga. En skola av ny typ tillkom genom
 den år 1913 anordnade sexdagarskolan för hem-
 sömmerskor. Skolan var tvåårig och avsedd för
 flickor, som utgått från folkskolans sjunde års-
 klass. Hösten 1915 inrättades under benämning-
 en »Stockholms stads yrkesskolors kurser i
 husligt arbete» en tvåårig endagsskola för ur
 folkskolan avgångna elever. Dessa undervisnings-
 kurser överflyttades emellertid fr. o. m. höst-
 terminen 1920 till fortsättningsskolorna (sid.
 157). År 1917 övertog staden den för Stock-
 holms byggmästareförenings muraryrkesskola å
 stadens fastighet Östermalmsgatan 66 uppförda
 byggnaden med inventarier och materialier; fr.
 o. m. höstterminen 1917 anordnades där en
 yrkesskola för lärningar i muraryrket med afton-
 skoleundervisning 8 å 9 timmar i veckan. År
 1919 upprättades en urnakareskola av delvis
 annan typ än de föregående; skolan bestod av
 dels en ettårig kurs med undervisning fem dagar
 i veckan, omfattande huvudsakligen förberedande
 yrkesutbildning, dels en därpå följande treårig
 skola av endagstypen.

År 1916 tillkommo vissa aftonkurser vid en-
 dagsskolan för klädsömnad och vid sexdagarssko-
 lan för klädsömnad, ävensom för elektriska mon-
 törer och för svagströmstekniker.

I anslutning till 1918 års lagstiftning an-
 gående den kommunala yrkesundervisningen ge-
 nomfördes fr. o. m. år 1920 en omläggning av
 yrkesskoleväsendet i Stockholm. Sålunda före-
 togs en uppdelning av de olika skolformerna
 samt infördes ny ämnesfördelning varjämte hela
 verksamheten väsentligt utvidgades.

Från och med år 1920 finnas tre olika skol-
 typer, som representera efter varandra följande sta-
 dier av undervisningen, nämligen verkstadssko-
 lor, lärlingsskolor och yrkesskolor. Verk-
 stadsskolorna, i vilka de blivande lärlingarna
 beredas tillfälle att före inträdet i lärlingsskolan

LyS.

Lys. genomgå en efter yrket avpassad förberedande utbildningskurs i verkstadsarbete, pågå 5 eller 6 dagar i veckan under en tid, som alltefter de olika yrkena varierar mellan 2 månader och 2 år. Läroämnena äro till huvudsaklig del yrkesarbete samt i någon mån ritning, räkning o. d. Läringskolorna hava till ändamål att bereda dem, som fullgjort sin fortsättningsskolplikt, tillfälle att, samtidigt med inhämtande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i hantverk, industri el. dyl., förvärva de inom resp. arbetsområden nödiga teoretiska insikterna. Läringskolorna äro treåriga (i några fall tvååriga); undervisningen pågår 6—12 timmar i veckan under 8—9 månader. Läroämnena äro yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, fackritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Yrkesskolorna slutligen äro avsedda för dem, som genomgått lärlingsskola och önska ytterligare förkovra sig i sitt yrke. Sådana skolor kunna anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken. Läroämnena äro yrkестeknik, ritning och räkning.

Med anledning av de nya lagbestämmelserna omorganiserades de förut befintliga treåriga endagskolorna i Stockholm fr. o. m. hösten 1920 till tvååriga. Sexdagarskolan för hemsömmerskor uppdelades i en verkstadsskola och en tvåårig lärlingsskola.

Slutligen hava de ovan omnämnda aftonkurserna uppdelats i vid lärlingsskolorna anordnade kurser för äldre arbetare samt yrkesskolor. Till de förra hänfördes sålunda t. ex. första årsklassen av svagströmsteknikerkurserna. Till yrkesskolorna räknades andra årsklassen av svagströmsteknikerkurserna samt övriga kurser, vilka alla äro en direkt påbyggnad på resp. lärlingsskolor.

Förutom denna fr. o. m. år 1920 genomförda omorganisation av yrkesskoleväsendet i Stockholm företogs samtidigt en avsevärd utvidgning av verksamheten. Fr. o. m. höstterminen 1920 upprättades nämligen dels nya lärlingsskolor inom kopparslagare-, skomakare-, vagnmakare-, tapetserare-, guldsmeds- och instrumentmakaryrkena, dels och nya parallellavdelningar inom förut befintliga lärlingsskolor. Dessutom upprättades verkstadsskolor inom samtliga nu nämnda yrken samt därjämte inom smeds-, bleck- och plåtslageri- samt möbelsnickeri- och sadelmakeriyrkena. För utvidgningen erforderliga lokaler erhöles genom upplåtande till lärings- och yrkesskolestyrelsen av den s. k. stallbyggnaden vid f. d. Nürnbergs bryggeri, Högbergsgatan 43. Förutom ovan nämnda nya verkstads- och lärlingsskolor hava under åren 1920—1923 tillkommit en verkstadsskola för ateljésömmerskor, en verkstadsskola för murare, en lärlingsskola för husligt arbete samt nya verkstads- och lärlingsskolor för hattmodister och för målare. De båda nya verkstadsskolorna för målare och murare skilja sig

från tidigare anordnade sådana därigenom, att eleverna, sedan de en kortare tid erhållit utbildning å skolverkstaden, utsändas till målarmästare och byggmästare i staden, hos vilka de under skolledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få deltaga i förekommande yrkesarbeten. Under år 1924 komma ytterligare att inrättas nya verkstads- och lärlingsskolor för slaktare och charkuterister samt för bokbindare. Verkstadsskolan för sadelmakare har fr. o. m. år 1921 blivit nedlagd och ersatt med särskilda undervisningskurser.

Fr. o. m. hösten 1920 anordnas dessutom aftonkurser i sömnad för husmödrar. Fr. o. m. år 1921 anordnas vidare vid lärlingsskolorna särskilda kurser inom olika yrken för äldre arbetare med praktisk yrkeserfarenhet samt vid yrkesskolorna ämneskurser inom vissa yrkesgrenar, avsedda att meddela grundligare fackkunskaper.

Vid yrkesskolan för elektriska montörer anordnas fr. o. m. år 1923 en elektrisk installatörskurs, avsedd att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer. Fr. o. m. år 1923 har i stadens fastighet Brännkyrkagatan 2 B inrättats ett nytt skolkök, varest ett 30-tal kurser i husligt arbete årligen anordnas. Slutligen har år 1924 tillkommit en särskild ettårig kurs för färghandelsbiträden.

Antalet elever vid samtliga skolor utgjorde vid värterminens början år 1924 inalles 1,433.

Författningar. K. majts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921. Reglemente för Stockholms stads lärings- och yrkesskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 31 dec. 1919. Reglemente för Stockholms stads verkstadsskolor fastställt av skolöverstyrelsen den 23 dec. 1919. Avlöningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärings- och yrkesskolor, antaget av stadsfullmäktige den 19 dec. 1923.

Avlöningar. (Beträffande gruppföreståndare m. fl. se nedan.) Ordinarie lärare. 7 ordinarie lärare, därav en manlig lärare i teoretiska ämnen och en manlig förste yrkeslärare 5,400 kr., 3 manliga yrkeslärare 5,100 kr. och 2 kvinnliga yrkeslärare 3,900 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

E. o. lärarpersonal. 17 t. v. anställda lärare (5,400—3,750 kr.) och 3 t. v. anställda lärarinnor (3,600—3,300 kr.). Dessutom 55 timlärare, därav 37 manliga och 18 kvinnliga, samt därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas arvoden utgå med 4,50—3 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstenämnden fastställda grunder.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wrethblad, P., ingenjör, teknisk konsulent i kommerskollegium.

Rektor.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se ovan).

Mekaniska gruppen.*Svedenborgsgatan 16. Sö.; exp.: t. Söder 330 26.**Gruppchef*

(7,500 kr.).

Gradelius, E. G.

Två *vaktmästare* (7), en *verktygsutlämnare* (6).**Lärlingsskolorna och verkstadsskolorna för mekaniker samt instrumentmakare.***Nämnd.*

Hallström, G. O., f. d. disponent, ordf.; Berthelius, F., civilingenjör; Bratt, C. A. L., mekaniker; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för smeder.*Nämnd.*

Albihn, K. J. A., civilingenjör, ordf.; Bolmér, A. F., fabrikör; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan för rörläggare.*Nämnd.*

Blomqvist, E. R., överingenjör, ordf.; Hedin, A. Hj., direktör; Johansson, A. R., rörläggare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för kopparslagare.*Nämnd.*

Tengelin, K. A. H., tjänsteman, stadsfullm., ordf.; Stenberg, P. E., kopparslagarmästare; Enberg, J. A., kopparslagare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för bleck- och plåtslagare.*Nämnd.*

Pehrsson, J. P., förtroendemän, stadsfullm., ordf.; Hasselgren, J. S., fabrikör; Wiberg, G. E., platsexpeditör; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Elektriska gruppen.*Repslagaregatan 24, Sö.; exp.: t. 205 04, Söder 337 01.**Gruppchef*

(7,500 kr.).

Johansson, P. A.

Ett *extra skrivbiträde* (1,980 kr.), en *vaktmästare* (7).**Lärlings- och yrkesskolorna samt verkstadsskolorna för elektriska montörer samt elektromekaniker.***Nämnd.*

Holmer, R. A., civilingenjör, ordf.; Göransson, L., ingenjör; Carlsson, E. L., montör; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för urmakare.*Nämnd.*

Sidenblad, E. T., byråchef, ordf.; Lundbom, J. E., urfabrikör; Andersson, H., urmakeriarbetare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Tillsvidare hänförs även till denna grupp:

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för guldsmeder.*Fatbursgatan 12, Sö.**Nämnd.*

Lundmark, J. E., fil. lic., ordf.; Jahnsson, K. A., disponent; Johansson, J. E., guldsmed; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för murare.*Östermalmsgatan 66, Ö., och Fatbursgatan 12, Sö.; expedition: Fatbursgatan 12, Sö.**Nämnd.*

Hansson, S., redaktör, ordf.; Adling, A. A., byggnadsingenjör; Engberg, J. A. A., murare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Förste lärare

(5,100 kr.).

Vakant.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för målare.*Fatbursgatan 12, Sö.; exp.: t. Söder 358 28.**Nämnd.*

Eklund, J. M., målarmästare, ordf.; Svensson, P., fabrikör; Pettersson, H. M., målare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Förste lärare

(5,400 kr.).

Holmberg, G. M.

Snickaregruppen.*Repslagaregatan 24, Sö.; exp.: t. Söder 337 01.**Gruppchef*

(7,500 kr.).

Vakant, *tj.f.* Högberg, J. A.*Skrivbiträde och vaktmästare gemensamma med elektriska gruppen (se ovan).*

Lys. Lärningsskolan och verkstadsskolan för möbelsnickare.

Nämnd.

Danielsson, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm., ordf.; Wickman, J. N:son, snickarmästare; Larsson, L. O., möbelsnickare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärningsskolan och verkstadsskolan för tapetserare.

Fatbursgatan 12, Sö.

Nämnd.

van Rijswijk, H. E., hovdekoratör, ordf.; Lindroth, C. E., tapetserare; Carlsson, L. Hj., tapetserare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärningsskolan och verkstadsskolan för vagnmakare.

Nämnd.

Ehrnberg, P. A., vagnfabrikör, ordf.; Svenzon, C. W., vagnfabrikör; Jönsson, E. M., vagnmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Tillsvidare hänföres även till denna grupp:

Lärningsskolan och verkstadsskolan för skomakare.

Fatbursgatan 12, Sö.

Nämnd.

Johanson, K. E., landsorganisationens sekreterare, ordf.; Nordfors, A., skomakarmästare; Holmgren, G. E., skomakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärningsskolan för sadelmakare.

Fatbursgatan 12, Sö.

Nämnd.

Alland, C. E. W. A:son, tygingenjör, ordf.; Skoglund, K. E. E., hovsadelmakare; Gartzell, O., sadelmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärningsskolan och verkstadsskolan för bokbindare.

Fatbursgatan 12, Sö.

Nämnd.

Vakant, ordf.; Lindblad, C. A., direktör; Eriksson, D. P. N., ombudsman; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärningsskolan och verkstadsskolan för slaktare och charkuterister.

Slakthuset, Enskede.

Nämnd.

Vakant, ordf.; Pettersson, F. H., ombudsman; en vakant; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Sömnadsgruppen.

Repslagaregatan 24, Sö.; exp.: t. Söder 311 47.

Gruppföreståndarinna

(5,400 kr.).

Qvarnström, f. Flodin, Sigrid E. M.

Lärningsskolorna och verkstadsskolorna för ateljé- och hemsömmerskor.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; Carlenius, G. W., verkstadschef; Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärningsskolan och verkstadsskolan för hattmodister.

Nämnd.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru, ordf.; Elmdahl, Olga M., modist; en vakant; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Gruppen för husliga yrken.

Exp.: Brännkyrkagatan 2 B, Sö.; t. Söder 30 74.

Gruppföreståndarinna

(4,680 kr.).

Johansson, Karin.

Lärningsskolan för husligt arbete.

(Undervisningen bedrivs dels i skolköken i centralsaluhallen och Brännkyrkagatan 2 B, dels i sömnadslokaler, Mariagatan 8.)

Nämnd.

Laurell, Signe, fröken, ordf.; Arfwedson, Lilly M., skolkökslärarinna; Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Beträffande lärarpersonalen vid lärlings- och yrkesskolorna se sid. 174.

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

Stadshuset, 4 tr., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 9—4.30.

Huvudstadens kommunala statistik går tillbaka till år 1868, då stadsfullmäktiges beredningsutskott började utgeva »Berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning», vilken berättelse försågs med omfattande statistiska bilagor. Den första årgången, som utkom år 1870, innehöll dessutom i många fall återblickar för den sista femårsperioden, vadan rätt fullständiga uppgifter finnas sedan år 1864 och i vissa fall från ännu äldre år. Jämsides med kommunalberättelsens statistiska avdelning började sedan vissa nämnder och styrelser utgeva specialpublikationer med delvis statistiskt innehåll. Dessa återfinnas dels i bihang till beredningsutskottets utlåtanden och memorial, dels såsom särpublikationer, bland vilka sistnämnda märkas de mera omfattande av hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden utgivna berättelserna.

Försök till centralisation av den kommunala statistiken för enhetlighets och jämförbarhets vinnande vid behandlingen av det allt mer växande statistiska materialet framkommo, men ledde ej till något resultat förrän år 1905, då stadsfullmäktige den 20 mars beslöt inrättandet av en särskild kommunalstatistisk anstalt, benämnd Stockholms stads statistiska kontor, som trädde i verksamhet i augusti månad samma år.

Kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande av Stockholms stads kommunala liv, dess förvaltning, sociala och ekonomiska förhållanden. Kontoret åligger numera i sådant avseende att rörande staden publicera (delvis i samverkan med andra institutioner): en statistisk årsbok, en berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning, en statistisk månadsskrift, en veckoöversikt av den sanitära statistiken samt den årliga sanitära statistiken, fattigvårdsstatistik, brand- och ambulansstatistik, arbetsförmedlingsstatistik, handels- och sjöfartsstatistik, fabriks- och hantverksstatistik, renhållningsstatistik, valstatistik, allmänna bostadsräkningar (vart femte år) samt vissa specialundersökningar. Kontoret publicerar även arbeten av icke statistiskt innehåll såsom en årlig kommunalkalender (angående stadens förvaltning, befattningshavare m. m.), en löpande kommunal författningssamling samt en kommunal författningshandbok, varjämte kontoret har

att utarbete och granska diverse register m. m. Kontorets publikationer äro inrangerade i serierna »Stockholms stads statistik» samt »Kommunala handböcker». Utom dessa serier har kontoret utgivit vissa publikationer av speciell karaktär, bland vilka märkas minnesboken »Stockholm. Quelques données statistiques», vars första upplaga publicerades med anledning av det franska parlamentariska besöket sommaren 1909 (en tysk upplaga utgavs sommaren 1910 vid det tyska pressbesöket) samt den historisk-statistiska översikten »Stockholms stads utveckling efter tillkomsten av 1862 års kommunalförordning» ingående i Minnesskrift vid Stockholms stadsfullmäktiges femtioårsjubileum den 20 april 1913. (Ang. kontorets publikationer jfr för övrigt publikationsförteckning å sista sidan.) — Dessutom åligger det kontoret att utföra andra, inom kontorets verksamhetsområde fallande arbeten, som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet beslutas eller på framställning av nämnd eller eljest ått kontoret av dess styrelse uppdragas, samt i lämplig form och omfattning offentliggöra resultaten härav; att med uppmärksamhet följa övriga kontorets verksamhet berörande redogörelser eller åtgärder, som av kommunala myndigheter avgivas eller vidtagas, och på grund härav göra de framställningar, vartill kontoret kan finna anledning; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling även å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnen erfarenhet; att främst genom tillhandahållande av kontorets publikationer i utbyte mot annan hithörande litteratur tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verksamhet erforderligt bibliotek; att i övrigt, i den mån förhållandena det medgiva, bistå kommunala myndigheter och befattningshavare eller andra med upplysningar i frågor, fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nödiga upplysningar äger kontoret att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt har rätt att av stadens vederbörande myndigheter eller befattningshavare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som må vara ått dessa anförtrodd.

Efter den kommunala omorganisationen år 1920, varvid ledningen av kontorets verksamhet närmare anknyts till den centrala stadsförvaltningen, består kontorets styrelse av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, kanslichefen (stadssekreteraren) samt fem andra ledamöter, vilka jämte fem supp-

Statk. leanter väljas av stadsfullmäktige för två år. Vid styrelsens sammanträden äger kontorets direktör (se nedan) att närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Styrelsens förvaltning granskas av drätsel-nämndens revisorer.

Kontorets chef är en av styrelsen antagen direktör.

Instruktion. Instruktion för styrelsen över Stockholms stads statistiska kontor, fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920.

Stat år 1924. Utgifter: 355,200 kr.; inkomster: 2,000 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

Ekman, V. R., direktör.

Övriga ledamöter.

Larsson, Y. G. R., kanslichef (självskr.).

*Ahlbin, G. H. G., redaktionsskriverare.

*Jacobi, N. A., förste aktuarie. *fr.*

Linde, N., förtroendeman.

Oldenburg, E., direktör.

Suppleanter.

Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

*Nordlund, K., förste folkskolinspektör.

Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman.

*Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.

Petterson, H. V., kamrerare.

Protokollsförare.

Asproth, J. K. (se nedan).

Styrelsens revisorer.

Räkenskaper och förvaltning granskas av drätsel-nämndens revisorer (se sid. 54).

Direktör (26).

Guinchard, A. J. J.; mottagningstid: 9—10.

Direktörsassistent (22).

Leijonhufvud, S. S., frih., bibliotekarie (statistiska upplysningar och därmed sammanhängande utredningar, biblioteket samt utdelning och byte av publikationer).

Aktuarier (20).

Asproth, J. K., registrator och redogörare samt arkivarie (fattigvårds-, arbetsförmedlings-, brand- och ambulansstatistik).

Själander, V. (bostadsstatistik, valstatistik och specialundersökningar; biträder dessutom direktören vid ledningen av vissa utredningsarbeten).

Moosberg, R. W. (hälsovårdsstatistik jämte viss befolkningsstatistik, renhållningsstatistik m. m.).

Larsson, G. A. (kommunala handböcker — kommunalkalender, kommunal författningssamling, kommunal författningshandbok — och berättelse ang. Stockholms kommunal-förvaltning; dessutom diverse registerarbeten m. m.).

Biträdande aktuarier

(7,560—6,180 kr.).

Silén, K. G. (statistisk årsbok, statistisk månads-skrift, handels- och sjöfartsstatistik samt fabriks- och hantverksstatistik); Löfqvist, T. H. F.

En amanuens (5,100 kr.).

Första assistenter (11).

Ohlson, Helfrid I. A. (hälsovårdsavd.); Carlsson, Ester F. (fattigvårdsavd.); Gustafson, Anna T. (årsboksavd.); Larsson, E. B. (Brita) (hos registratorn och redogöraren); Wagner, f. Sandstedt, Astrid W. (biblioteket); Sundström, Klara S. (handboksavd.); Lundholm, f. Ekdahl, A. K. (Stina) (ej å stat; hos direktören).

Fjorton andra assistenter (7), sex kontorsbiträden (5) samt växlande antal extra biträden (3,060—1,980 kr.).

Vaktmästare (7).

Lundman, J. H.

En vaktmästare (6).

Stockholms stadsbibliotek.

Biblioteksstyrelsen.

Adress och telefon: se nedan sekreteraren.

Frågan om inrättande av ett stadsbibliotek i Stockholm framfördes första gången i en hos stadsfullmäktige den 15 nov. 1909 väckt motion om centralisering av huvudstadens biblioteksväsen genom upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialer i olika delar av staden. Med anledning av motionen tillsatte stadsfullmäktige 1910 en kommitté för frågans utredning. Kommittén avgav den 21 sept. 1912 sitt betänkande (Bih. nr 158 för 1912), vari den framlade ett detaljerat förslag till upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialbibliotek samt till dess organisation och byggnad för detsamma, förslagsvis förlagd till kv. Röda berget, hörnet av Dala- och Tegnérsgatorna, varjämte hemställdes, att stadsfullmäktige ville anvisa den då förestående utdelningen ur Forsgrénska fonden till byggnad för ett stadsbibliotek i enlighet med förslaget samt upplåta lämplig tomt därför ävensom anslå medel och vidtaga en del andra anordningar för den föreslagna biblioteksorganisationens genomförande. Sedan stadsfullmäktige emellertid disponerat utdelningen ur Forsgrénska fonden på annat sätt och ett framkommet förslag att till hufvudstad av minnet av stadsfullmäktigeinstitutionens i Stockholm 50-åriga tillvaro 1913 anvisa 100,000 kr. till inrättande av ett centralbibliotek för huvudstaden icke kunde förverkligas, låg frågan nere till 1915, då, i samband med påtänkt nybyggnad för Stockholms borgarskola, förslag väcktes om att i en sådan byggnad, avsedd att uppföras för genom lotteri anskaffade medel, inrymma även kommunalt centralbibliotek och gymnastikhus. Med gillande av planen beslöto stadsfullmäktige 1916 att för ändamålet upplåta tomt i kv. Träskfloden, hörnet av Karlavägen och Birgerjarlsgatan. År 1917 framställdes vidare förslag om dels att anvisa den nya utdelningen ur Forsgrénska fonden till byggnad för det föreslagna stadsbiblioteket, dels att anslå den till det av borgarskolan planerade byggnadsföretaget. Innan frågan förekom till avgörande, meddelade emellertid styrelsen för »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse», att den — på förslag av sin ordf., bankdirektör K. A. Wallenberg, som önskade, att stiftelsens första utdelning skulle komma hans födelsestad till godo

— beslutat att till uppförande av ett Stockholms stadsbibliotek bidraga med ett belopp av en miljon kr., under förutsättning bl. a. att till samma ändamål anslöges de tillgängliga medlen från Forsgrénska fonden samt att stadsfullmäktige upplåte sådan tomt, att byggnaden kunde uppföras fristående och med utrymme för eventuellt behöfvlig tillbyggnad. På grund av detta erbjudande uppdrogo stadsfullmäktige den 27 juni 1918 åt en kommitté att uppgöra förslag till byggnad för ett stadsbibliotek samt att i övrigt förbereda ärendet. Den 21 juni 1920 beslöto stadsfullmäktige dels att mottaga den erbjudna donationen å en miljon kr., dels att för stadsbiblioteket upplåta tomtutrymme av angiven beskaffenhet, dels ock att till uppförande av stadsbiblioteket anslå den till utdelning disponibla avkastningen av Forsgrénska fonden (575,000 kr.) jämte därå sedan den 27 juni 1918 upplupna räntor. Stadsbibliotekskommittén avgav den 22 febr. 1922 sitt slutbetänkande (Bih. nr 51 för 1921), vari föreslogs, att för stadsbibliotekets huvudbibliotek tomt skulle upplåtas i kv. Bryggpannan i hörnet av Sveavägen och Odengatan, samt att byggnad för huvudbiblioteket där skulle uppföras och inredas i huvudsaklig överensstämmelse med av kommittén framlagt förslag, varjämte erforderliga anslag härför samt för det första bokbeståndets anskaffande och iordningställande skulle anvisas. Förslaget förutsatte även, att vissa hittills utgående anslag till andra bibliotek skulle indragas eller reduceras i den mån hela biblioteksverksamheten i Stockholm komme att av staden övertagas. Då emellertid av ekonomiska skäl en avsevärd reduktion av kommitténs förslag ansågs nödvändig, företogs av vederbörande borgarråd i samråd med kommitténs bibliotekstekniskt sakkunniga ledamöter och dess arkitekt en överarbetning av förslaget i syfte att åvägabringa de inskränkningar, som lämpligen kunde ske, utan att det nya bibliotekssystemets effektivitet och utvecklingsmöjligheter äventyrades (se Uil. nr 46 för 1923, sid. 179). Stadskollegiet, som ansåg, att kommitténs förslag i dess sålunda överarbetade skick vore väl ägnat att ligga till grund för en nyorganisation av Stockholms biblioteksväsen, föreslog, att det vidare arbetet med de föreliggande planernas realiserande skulle anförtros åt en särskild biblioteksstyrelse. Å denna styrelse skulle närmast ankomma att på grund-

Sb.

val av det hittills utförda utredningsarbetet uppgöra slutligt förslag till byggnad för stadsbiblioteket samt till biblioteksväsendets organisation. Samtidigt med framläggandet av detta förslag hemställde kollegiet, att en del av 1923 års utdelning ur Forsgrénka fonden skulle anslås till stadsbibliotekets uppförande. Då emellertid detta förslag ej vann stadsfullmäktiges bifall (jfr sid. 61), erbjöd sig »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse» att ställa till förfogande ett ytterligare belopp av intill 130,000 kr. för stadsbiblioteksbyggnadens uppförande enligt föreliggande förslag, under förutsättning att stadsfullmäktiges beslut angående byggnadens uppförande fattades under år 1923 samt att arbetet påbörjades senast den 1 maj 1924. Med mottagande av den erbjudna donationen beslöt stadsfullmäktige den 23 april 1923 att tillsätta en *Stockholms stads biblioteksstyrelse*. Den 17 dec. 1923 beslöt stadsfullmäktige dels att för det beslutade stadsbiblioteket ställa till biblioteksstyrelsens förfogande erforderligt tomtutrymme i kv. Bryggpannan, dels uppdraga åt biblioteksstyrelsen att, med användning av härför förut anvisade medel, å det tomtområde i nämnda kvarter, som av fastighetsnämnden komme att anvisas, uppföra huvudbyggnad för stadsbiblioteket i enlighet med av biblioteksstyrelsen framlagt förslag (se Utl. nr 364 och 365 för 1923).

Enligt den av kungl. maj:t den 8 juni 1923 fastställda instruktionen skall biblioteksstyrelsen handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien.

Biblioteksstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, som jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Vid styrelsens sammanträden äger stadsbibliotekarien att närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Styrelsens förvaltning granskas årligen av tre revisorer, som, jämte två suppleanter, utses av stadsfullmäktige.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksstyrelse, fastställd av kungl. maj:t den 8 juni 1923.

Stat år 1924. Utgifter: 165,700 kr.¹⁾ (häri äro ej inräknade kostnader för biblioteksbyggnadens uppförande, vilka bestridas av förut anvisade medel).

Biblioteksstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

Kreüger, H., professor, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Andersson, P., folkskollärare, stadsfullm.

*Borge, O. F., fl. d.r.

*Hedström, J. S., rektor, stadsfullm.

Suppleanter.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru.

Holmdahl, O. S., lektor, stadsfullm.

*Johanson, K. E., landsorganisationsens sekreterare.

*Magnusson, P. K., förgyllare, stadsfullm.

Sekreterare.

Tynell, K. O. L., andre bibliotekskonsulent i skolöverstyrelsen; adress: Hjärnegatan 10, C.; t. 311 60 (under tjänstgöringstid »skolöverstyrelsen»); mottagningstid: 5,15—5,45 e. m.

Biblioteksstyrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1923 års räkenskaper och förvaltning).

Elldin, H., studieledare.

Stendahl, O., direktör, stadsfullm.

Twengström, A. J., tf. förste aktuarie, stadsfullm.

Suppleanter:

Gentele-Sillén, Brita E., fru, stadsfullm.

Lundström, P. J., tryckeriföreståndare.

Stadsbibliotekarie.

Ännu ej utsedd.

¹⁾ Av staden beviljade anslag till föreläsningsanstalter, folkbibliotek och läsestugor (se avd. 4) hava fr. o. m. år 1924 uppförts å biblioteksstyrelsens stat.

Övriga till undervisningsroteln hörande institutioner.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

(Skönhetsrådet.)

Stadshuset, 1 tr., C.; t. »stadshuset».

I en år 1915 hos stadsfullmäktige väckt motion föreslogs tillsättande av ett särskilt kommunalt råd för vård av Stockholms stads natur, dess estetiska intressen och kulturella minnesmärken m. m. Med anledning därav beslöto stadsfullmäktige den 19 mars 1917 att tillsätta en kommitté för frågans närmare utredning. Kommittén avgav i november 1917 sitt betänkande (Bih. nr 141 för 1917). Vid behandling av detta betänkande beslöto stadsfullmäktige den 18 mars 1918 att tillsätta sju kommitterade jämte två suppleanter (ett »naturskydds- och konstråd») med uppgift att som rådgivare åt under stadsfullmäktige lydande utskott, nämnder, styrelser och kommittéer utreda och avgiva förslag i frågor rörande bl. a. Stockholms natur, naturminnen och parkväsen, staden tillhöriga konstverk, utsmyckning av byggnader, gator, torg m. m., skyltanordningar, uppställande av kiosker, stånd och mindre byggnader, namn på gator, torg, byggnader m. m., skolundervisning och annat upplysningsarbete i fråga om naturskydd och skönhetsvård, stadens samlingar av konst, konstindustri och konsthantverk samt andra liknande frågor, som hänskjutas till rådets bedömande. Åt de kommitterade gavs tillika i uppdrag att framlägga förslag till reglemente för sin verksamhet och till utgiftsstat efter den erfarenhet, som kunde vinnas under organisationens mer provisoriska fungerande. Rådet beslöt år 1919 att antaga namnet »*Rådet till skydd för Stockholms skönhet*». Skönhetsrådet framlade år 1920 för stadsfullmäktige ett förslag till instruktion för rådet, men detta förslag har ännu ej föranlett någon åtgärd från stadsfullmäktiges sida. I rådets stat för år 1924 ingå bl. a. utgifter för utredningar och arkitekturarbeten, tävlingar, upplysningsverksamhet, inspektionsresor m. m.

Första val av ledamöter i rådet ägde rum den 17 dec. 1918, sedan dessförinnan förslag inhämtats från olika sakkunniga myndigheter och korporationer å till ifrågakvarande uppdrag lämpliga personer. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 nov. 1920 skola rådets ledamöter och

suppleanter hädanefter utses för två år i sänder, varvid hälften (eller antalet närmast hälften) avgår varje år.

Stat år 1924. Utgifter: 15,700 kr.

Ledamöter.

*Bendixson, I. O., professor, stadsfullm., vice ordf.; Curman, J. S., riksantikvarie; Elméus, C. K. J., arkitekt, stadsfullm., kassaförvaltare; Hjortzberg, G. O., professor; Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör; *Möller, C. O., generaldirektör, ordf.; *Ström, O. F., redaktör, stadsfullm.

Suppleanter.

*Lönnberg, A. J. E., professor; Hallström, G. A., konstnär.

Sekreterare (3,000 kr.).

Munthe, G. L.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.Dj.; t. 727 75.

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåto stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt detta avtal, som avslöts den 26 maj 1914, skulle konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av fyra personer (därav en intendent för byggnaden), utsedda av drätsel-nämndens första avdelning; dock skulle utredningsmännen första gången äga utse intendenten och ytterligare

Lk.

en ledamot. På framställning av utredningsmännen beslöt emellertid drätselnämndens första avdelning den 2 jan. 1915, att styrelsen till en början (t. o. m. år 1917) skulle bestå av fem personer, varav tre skulle utses av avdelningen och två av utredningsmännen, varjämte intendenten finge utses av styrelsen utom dess krets. Därefter skulle samtliga styrelsens ledamöter utses av drätselnämnden. Genom en ändring i avtalet den 9 mars 1920 har drätselnämnden[s första avdelning] erhållit rätt att bestämma antalet ledamöter och tillsvidare fastställt detsamma till sju. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär; intendenten utses av styrelsen inom eller utom dess krets.

Konsthallen togs i bruk våren 1916.

De nuvarande ledamöterna äro utsedda av drätselnämndens första avdelning den 23 okt. 1917 och 9 mars 1920 (för obestämd tid).

Stat år 1924. Utgifter: 98,650 kr.; inkomster: 98,650 kr. (därav överskottsmedel från föregående år 18,650 kr.).

Styrelse.

H. K. H. Prins Eugen, ordf.; **Eriksson**, Chr., skulptör; **Kinander**, C. E., direktör, riksgäldsfullm:s ordf.; **Lamm**, H. F., grosshandlare; **Larsson**, O. E., borgarråd, stadsfullm.; **Laurin**, T. O., direktör; en vakant.

Intendent (10,500 kr.)

Strindberg, S.

Ett *kontorsbiträde* (3,000 kr.), en *kassör* (2,580 kr.), en *tillsyningsman* (2,530 kr.), två *vakter* (2,400 kr.) samt extra *vakter*.